

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14 "
Pe o lună . . . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 503.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Multămite publice și Loc
deschis costă fiecare zi
20 fleri.
Manuscripte nu se înapo-
iază.

Opoziție guvernamentală...

Arad, 23 Februarie.

Gruparea parlamentară de sub șefia nominală alui Francisc Kossuth a făcut și cel din urmă pas însemnat spre guvernamentalizarea sa. Pașii ce vor urma de acum încolo nu mai reclamă nici o sfortare deosebită. Fără îndoială, în sânul partidului se vor deslănțui frământări sgomotoase; organizațiile provinciale vor rămânea, multe, nedumerite; se vor găsi chiar membri cari să alcătuiască o nouă disidență, nesupunându-se plecării steagului partidului în fața politicii guvernamentale.

Toate aceste însă nu vor însemna mai mult decât valurile ce le face apa după ce a înghițit spre pildă o piatră și nu vor putea schimba întru nimic realitatea: gruparea politică de sub șefia lui Kossuth s'a guvernamentalizat; a devenit, să zicem așa, o opoziție guvernamentală...

Pacea încheiată, prin mijlocirea contelei Andrassy, între contele Khuen-Hédervary și șefii partidului kossuthist este numai sancțiunea formală a unor stări de lucruri cari dăinuiau de mult, știute de toată lumea. Kossuthiștii declară acum pe față că nu vor mai sprijini obstrucția aliaților lor justhiști de odinioară, cum nu au sprijinit-o nici până acum — fără a o fi declarat însă.

Intorsătura aceasta în atitudinea partidului de sub șefia nominală a lui Kossuth și șefia reală a contelei Apponyi n'a venit

pe neașteptate. Guvernamentalizarea programului kossuthist a fost chiar unul dintre motivele principale cari, înainte cu 3 ani, au provocat desbinările din sânul partidului independist unitar. Ajunși la stăpânire după o opoziție de peste 40 de ani, foștii opoziționiști s'au simțit atât de bine în noua lor situație încât încercările de a o perpetua nu puteau întimpina o împotrivire prea serioasă. Și perpetuarea situației s'a încercat prin guvernamentalizarea programului. Fiecare act de guvernament nepotrivit cu principiile propagate odinioară de guvernamentalii coaliționiști era siluit și adus în conglăsuire cu programul.

Este de o celebritate caraghioasă argumentul șefului kossuth invocat în sprinjalul urcării cotei cu care Ungaria contribuie la cheltuielile comune ale monarhiei. „Este adevărat că programul partidului nostru nu admite cota și noi în trecut am votat totdeauna contra ei... dar programul nostru nu oprește urcarea cotei...” a zis Francisc Kossuth în Camera deputaților.

Revizuirea regulamentului intern al camerei s'a făcut tot în scopul guvernamentalizării programului, cum tot aceiaș țintă urmăreau atâtea alte acte de legislație coaliționistă.

Când, după căderea guvernului coaliției, în sânul partidului pașoptist s'a făcut sciziune: în jurul lui Kossuth au rămas elementele cele mai reacționare ale partidului; tot oameni cari au intrat în partid după ce ajunsese la stăpânire, — câtă vreme în jurul lui Justh s'au grupat elemen-

tele mai liberale și membri vechi ai partidului.

Noile grupări explică și faptul de ce kossuthiștii — în sânul cărora erau mulți foști liberali — admitea reforma electorală numai cu multe rezerve și în nădejdea, nemărturisită, că rezolvirea ei va mai reclama timp îndelungat; și explică și faptul de ce justhiștii au pornit în noua campanie electorală cu lozinca votului universal.

La alegerile generale atitudinea guvernului față de kossuthiști a fost o atitudine de vădită bunăvoință. În vreme ce împotriva candidaților partidului justhist se săvârșeau fel și fel de volnicii, candidații kossuthiști erau menajați și pe alocuri rămăneau fără contracandidați.

Cum ar fi și putut contele Tisza, îndrumătorul politicii contelui Khuen-Hédervary, să combată un partid în sânul căruia vedea atâtea membri ai fostului său partid liberal. — toți dușmani ai votului universal?

În parlament, guvernul și membri partidului guvernamental, în frunte cu contele Tisza, au dovedit pentru partidul kossuthist considerație deosebită, care li-a fost răsplătită prin atitudinea rezervată a acestui partid kossuthist, — întotdeauna determinată de chestiunea reformei electorale.

Din reforma electorală a clădit contele Andrassy puntea peste care kossuthiștii trec în... opoziție guvernamentală. Kossuthiștii, foarte explicabil, nu puteau să-și renege programul în măsură atât de mare încât să caseze dintre cererile lor și întro-

De ziua ta...

De C. Spiridonescu.

Luminoasă răsăria casa ta din morodul de colibe risipite pe coastă... Valuri de spumă păreau părții ei albi, pregătiți totdeauna pentru sărbători, colonale înalte stâlpii mari, pe cari se înghirlandau ramuri de tei în ziua mare a Domnului... Un miros de floare de tei parfuma atunci încăperile ei largi, câteva flori rupte de mână palidă a fetei tale și așezate între filele unei cărți, aminteau totdeauna de primăvară...

Scânteiri de soare aduna streșinile ei, raze de lumină revărsa luna pe pereți...

Fhaturii ce iubesc raza de lună roteau pe sub streșini, scuturau polenul aripilor, căutau pe amanta lor veșnic îngelătoare...

În pivnița ta zidită de cobora cineva, îl îmbiai numai decât cu nectarul, care desleagă limbele și descerește frunțile... Flacăra unei lumânări flutura pe pereți, închipuind stindarde purtate de o mână nevăzută, cepurile săriau, butoaiele sunau, trezind ecouri, iar ochii luceau de voe bună...

Dar ceasul rău te-a păzit, nenorocul te-a urmărit ca o umbră credincioasă...

În ziua aceea de toamnă, când aurul holdelor îți era adunat, monstrul acela, ce pregătește pâinea de mâne, te-a prins de ți-a rupt piciorul...

Te-ai încrezut în știința doctorilor, închipuiai o muncă uriașă purtând și un picior de gumă, dar se vede că a fost ceva fatal...

Moartea ți-a închis pleoapele, ți-a încruciat mâinile pe piept, obosite par'că pentru prima oară de stăta trudă...

Ai tăi ți-au aprins mireasma, ți-au pregătit un pat de moarte străjuit din patru colțuri de lumânări.

Cei mângăiați de tine se închinau cu smerenie, așezau pe tăblița ce-ți sta pe piept un ban, ca să-ți fie mai ușoară desrobirea...

*

Îndată ce ți-s'a închis groapa străinii au bătut la poartă... Cei, ce nu cunosc durerea altora, escortați de creditori, au scotoicit sertare, au scuturat praful de pe hârtii vechi, îngălbenite de vreme...

Tot ce-a fost până atunci taină era cetit de aici ce împrumută în glas ceva din asprimea legilor...

Fiorul desnădejdei scutură pe cei rămași singuri și n'ăvură măcar o lacrimă ca să plângă jalea pustiirii...

Poarta ce se deschidea larg, ca să încapă trăsurile mari, era zăvorâtă de mâni păgâne...

Storuri pe jumătate lăsate, perdele date puțin într-o parte, de unde așteptam par'că să răsară un chip bălai, ca într-o apariție de vis...

Totul îți făcea impresia unui gest oprit, a unei mișcări surprinse...

O viață bruscă oprită, ca un val pe care ai încerca să-l zăgăzești... Toate încremenise ca într'un tablou misterios...

Un apus de soare, risipia pe pereți, fășii de lumină tristă cercând să lămurească povestea unei vieți...

Bătrînii clătinau trist din cap, cei ce găsiu hodină acolo treceau înainte, nestărnuind să înțeleagă jalea pustiirii...

Un vânt, ce pribegeste numai printre ruini, trecea șovălnic, măcar că nimic nu se clintise...

Monstrul care te pierduse stătea hursuz în noapte, ca un balaur din povești...

Acolo unde creștea florile mângăiate de o mână palidă, trecea vântul, înfiorând orice frunză răvășită... În tremurarea lor bolnavă, în susurul acela sec era ceva de moarte, o presimțire de ruină...

Era preludiul unui cântec trist, ce avea să-și înceapă mai târziu tremurarea...

*

Vrednica ta soție a înțeles că nu e singură.

A mângăiat pe acea, ce aștepta să-i pregătești fericirea, a trimis la învățătură pe cei ce mai târziu vor înțelege cum ai plecat din această lume...

Singură a biruit valul, ce amenința să o învingă...

*

Iar atunci când a venit sf. Ioan, n'au mai înflorit geamurile casei tale de lumină multe, nu s'au văzut perechi lunecând în ritmul legănat al valsului...

Intunerec închideau odăile acelea largi în cari au răsunat cântece de vioară, glasuri de țigani răgușiți, ciripiri de fete șirete...

Îndărătul perdelelor desfăcute ca niște brațe, cari cer ajutor într'un eas de desnădejde, par'că se tănuște misterul morții tale... Ca bătute de vântul morții, se desfăceau ușor amenințând să pornească într'un sbor vagabond...

Toate păreau că nu mai vor să rămână acolo, de unde tu ai plecat pentru totdeauna...

Iar eu, așteptam în fiecare minută, să răsară umbra ta să treacă pragul și să lumineze deodată geamurile ca într-o apariție de vis plămăuit de un poet medieval...

Iași, 1912.

ducerea votului universal. Au observat, însă, o tactică foarte iscusită: câtă vreme rezolvirea reformei electorale era o chestiune a viitorului îndepărtat, partidul kossuthist era alături de partidul justhrist și cerea dela guvern. cu o stăruință foarte suspectă, prezintarea imediată a proiectului de lege. Din clipa însă în care contele *Khuen-Héderváry* a declarat în Cameră că cel mult până în luna Noemvrie proiectul va fi depus pe birourile Camerei, kossuthiștii au revenit asupra atitudinii lor și prin graiul fostului secretar de stat *Désy* au recunoscut îndreptățirea declarațiilor mai vechi ale guvernului... „rezolvirea chestiei importante a reformei electorale trebuie amânată pe vremuri mai liniștite...”

Atitudinea aceasta de șovăială rușinoasă a partidului kossuthist a fost inspirată numai de teama introducerii votului universal; de-o teamă izvorâtă însă nu din motive de ordin național, ci din motive de interese de clasă... S'ar și putea altfel într'un partid... radical, — care este alcătuit din conți, mari moșieri și foști prefecți?

Partidul kossuthist a trebuit să ajungă, în mod fatal, unde a ajuns. Dintre alcătuitoarii programului și propovăduitorii lui vechi nimeni n'a mai rămas în gruparea din jurul lui Kossuth. *Apponyi* a trebuit să treacă prin apele partidului național ungurese de odinioară, ca să ajungă, strecurându-se prin partidul liberal, în partidul kossuthist. Majoritatea partidului o alcătuiesc astăzi oameni pe cari nu ideile programului kossuthist i-au convins să intre în partid ci i-a atras partidul kossuthist... ajuns la putere.

În atitudinea de șovăire a acestui partid se manifestă acum numai lipsa de convingeri a membrilor... Și lipsa de convingeri duce întotdeauna în tabăra celor ale căror atitudini nu le determină argumentele, ci perspectivele de căpătuială politică.

Sărbătorirea celor 16 seminarialști în București. S' anunță din București:

In urma consfătuirilor ținute s'a constituit în Capitală un comitet de inițiativă, compus din membri ai Ligii Culturale, studenți și prezidenți ai diferitelor societăți naționaliste pentru a sărbători eroismul celor 16 studenți seminarialști români transilvăneni din Oradea-mare, care au refuzat mai bine să-și sacrifice cariera începută, decât să renunțe la limba strămoșească.

După o serie de consfătuiri intime se va organiza un mare meeting naționalist.

Manifeste vor fi lansate la timp iar publicul va fi arizal de acțiunea acestui comitet.

Toată diplomația europeană va fi înștiințată de actul din Oradea-mare.

In mod provizoriu biroul comitetului este în str. Morilor 16, la d. I. Ghimbășianu-Galați.

Sârbii, Bosniacii și Trialismul. Este în deoște cunoscut antagonismul între Sârbii greco-orientali și frații lor de sânge Croații catolici, antagonism, care se repercută și asupra tendințelor lor politice.

Epilogul demonstrațiilor studențești din Sarajevo desfășurat în dieta bosniacă întărește odată

mai mult existența germenului acestei dușmăni, care pare că nu va dispărea curînd din inima celor două națiuni.

Sedința Camerei bosniace dela 21 c. — după demonstrațiile studențești — se anunță foarte agitată. — Cu toate acestea mersul ei a fost cu mult mai liniștit, de cum se credea, deoarece Sârbii au refuzat să dea concursul lor atacurilor croate. Deputații sârbi au condamnat, ce-i drept, purtarea poliției față de mișcările studențești, reprobă însă judecata croată, de a întrebuița atacurile studenței drept armă pentru anumite scopuri politice. Sârbii se folosesc de aceasta ocazie pentru a lua poziție hotărâtă împotriva trialismului, și a lupta pentru autonomia Bosniei. Toemai din aceste motive n'au acceptat protestul redijat de Croați împotriva actualului regim din Croația, ci au dat o declarație a parte.

De altcum arăt protesul Croaților cât și declarația Sârbilor au fost respinse de prezidențial Sala, dar fiind că afacerile interne ale Croației nu cad în cercul de competență al dietei bosniace.

Deșbinările acestea croato-sârbe dietate mai mult de interesele lor confesionale vor trebui în mod fatal să influențeze unitatea acțiunii lor politice, care încă de pe acum pare a fi dezastromoasă intereselor slavismului.

Bilinski și chestia slavilor de sud.

Am arătat în numărul nostru de ieri, cum numirea lui Bilinski în postul de ministru comun al finanțelor stă în strânsă legătură cu chestiunea slavilor dela sud și cu propaganda trialismului. Un glas autorizat polon vine să întărească afirmațiunile noastre.

Iată într'adevăr cum se exprimă organul cercurilor polone din Lemberg „*Dziennik Polski*” în numărul său dela 21 c., vorbind despre însemnătatea acestei numiri din punct de vedere slav:

„Slavii dela sud” — zice numitul organ — „vor putea inspira multă încredere unui polon, care vine să ocupe postul de ministru comun de finanțe. Limile de conduită ale politicii bosniace, care formează o parte deosebit de însemnată a politicii slave generale pretind acum un tratament corespunzător.

Slavismul de sud a fost de secolii neglijat. Soarta monarhiei și a slavismului depinde de acordul cum Austro-Ungaria va ști să rezolve problema sudslavică.

Răspunderea pentru politica externă o are de aci înainte contele Berchtold, Bilinski din contra va avea să exercite toată influența sa asupra relațiilor din Bosnia și mai cu seamă asupra intereselor Slavilor dela Sud.

Contele Berchtold și cancel. Germaniei și Rusiei. Cu prilejul numirii sale ca ministru de externe, d. Berchtold a trimis dlui de Bothman-Hollweg o depeșă spunând:

„*Răposatul meu predecesor, pe care-l regret adânc, a văzut mereu în tripla alianță temelcia politicii sale și a dobândit pentru statornicia acestei alianțe înalta încredere a puterilor aliante.*

Primind moștenirea lui Aehrenthal bogată în relațiuni intime și pline de încredere cu guvernul german, sper că voi putea și eu să conțez pe un ajutor energetic al Imperiului amic și aliat precum și al Excelenței Voastre”.

D. de Bethmann-Hollweg a răspuns prin depeșă următoare:

„*Mulțumesc din inimă Excelenței Voastre pentru telegrama în care ați avut amabilitatea de a-mi comunica în mod personal numirea voastră de ministru al casei imperiale și regale ca ministru de externe. Trimit Excelenței Voastre, pentru această probă de înaltă încredere din partea Impăratului Vostru, felicitările mele, cele mai calde, fiind absolut convins, că relațiunile pline de încredere pe care neuitatul vostru predecesor le întreținea cu aliați, se vor desvolta și mai mult.*

Urez Excelenței Voastre un succes deplin și o asigur că mă voi sili întotdeauna să ajut politica”.

Primul ministru rus, d. Kokowzew, a trimis dlui Berchtold o depeșă de felicitare care se termină prin aceste cuvinte:

„*Sunt sigur că silințele voastre vor tinde să facă mai realizabilă acțiunea comună ambelor noastre guverne spre menținerea păcii”.*

D. Berchtold a răspuns și a spus: „Fac urările cele mai calde ca eforturile celor două guverne, călăuzite de sentimente absolut pașnice să strîngă și să desvolte tot mai mult relațiunile ambelor noastre țări vecine și prietene”.

Ministrul de externe al Rusiei, d. Sasanov a telegrafiat cancelarului Berchtold: primiți felicitările mele cele mai sincere.

D. Berchtold a răspuns: Foarte mișcat de urările pe care ați binevoit să mi-le exprimați, sunt fericit de a avea de acum înainte prilej să reînnoim excelențele noastre raporturi de odinioară dela care am păstrat cea mai dulce amintire.

Convenția secretă austro-română. „Adevărul”

din București, din care am reprodus și noi textul unei pretinse convenții încheiată afirmativ la anul 1880 între monarhia noastră și România, revine în numărul de azi asupra acestei chestiuni cu următoarele explicații:

Am publicat ieri textul unei convenții secrete austro-române. În titlu am spus: să fie indiscreție diplomatică sau mistificare?

Broșura din care am extras această convenție, a apărut la Viena, în limba franceză.

Am reprodus textul convențiunei, cu titlul de document și de curiozitate. Cetirea lui arată că nu poate fi vorba decât de o mistificare, sau poate de o satiră.

Pentru aceasta din urma ipoteză pledează și faptul că pe cuperta cărții, e dat ca editor: „*Francois Ferdinand, Vienne*”.

Se știe cine e Francois Ferdinand! E prințul moștenitor al Austro-Ungariei. Satira ar fi deci că viitorul împărat e un indiscret naiv.

Cât despre textul convenției, el e o usturătoare satiră asupra relațiunilor noastre cu Austro-Ungaria. Noi dăm totul, absolut totul, pentru a nu obține nimic ca națiune. Toate sacrificiile au de scop numai de a obține o siguranță oarecare, pentru Coroană și Dinastie.

Pe de altă parte însă textul conține lucruri cari nu numai îl denunță ca apócrif, dar arată că autorul nu e nici bine în curent cu condițiunile dela noi.

Astfel vorbește de înlocuirea liturghiei cirilice (?) prin cea latină și de introducerea stilului nou, un lucru de nimica acesta din urmă care totuși nu s'a realizat.

Articolul 3 e o directă satirizare a clericalismului Arhiducei Franz Ferdinand. Prinținsul se încheie alianța contra „liber engețătorilor, socialistilor, anarhiștilor”, ba chiar și „radicalilor din stânga sau liberalilor excentrici”... și se stabilește că „clerul latinizat, aristocrația de sânge și a spadei și marii proprietari vor ține succesiv frânele puterii”.

În Austria lucrul acesta merge. — Ia noi însă nici clerul nu s'a latinizat, nici aristocrația de sânge și spadă nu prea avem, n'a prea deținut succesiv frânele puterii, ci mai mult nu le-a deținut, decât le-a deținut.

Cum se vede multe pasagii ale convenției denunță că e apoerifă. Nu mai puțin a trebuit să-i facem loc, pentrucă mai întâi ea denotă o stare de spirit, aceea că România e absolut la remorca Austro-Ungariei. Și apoi au fost asemenea mistificări în decursul vremii cari au avut istoria lor interesantă.

Sedința Camerei. Nici în sedința de azi nu s'a putut intra în continuarea discuției la reformele militare, chestiunea dominantă rămânând și pentru azi situația politică generală. Din partea partidului lui Justh a vorbit deputatul Lovász, care a ținut să arate că partidul său a rămas credincios vechinului program kossuthist, în opoziție cu partidul lui Francisc Kossuth, care s'a lepădat de votul universal. A anunțat cel mai hotărât război din partea partidului său. În numele partidului clerical a vorbit contele Zichy Aladár, declarînd că partidul respinge reformele militare, s'ar bucura însă dacă guvernul ar depune cât mai curînd pe biroul Camerei proiectul reformei electorale. Holló, oratorul următor, a arătat inconsecvențele partidului lui Kossuth, care nu pregetă să dezarmeze cu toate că promisiunile contelui Khuen-Héderváry cu privire la armată și reforma electorală nu sunt proprii a onora programul kossuthist.

Șuierături de năpârcă.

„Budapesti Hirlap” șuieră iarăș ca o năpârcă. Hotărârile episcopatului nostru gr. cat. dela Blaj au umplut-o de venin. Se sbate și se avântă cu furie, văzând că factorii noștri competenți fac totul pentru scăparea prăzii ce și-a ochit mai nou: provincia mitropolitană gr. cat. românească.

Primiți știrea, — serie B. H. — că episcopul de Oradea-mare, Demetriu Radu a plecat la Viena cu misiunea să prezinte nunciaturii memoriul de protestare elaborat la Blaj și să facă totul pentru zădărnicierea episcopiei ungurești. Procedul ăsta al arhierilor români e incuificabil. Români își au biserica lor națională în țara aceasta (e întâiul caz când B. H. recunoaște atributul național bisericii noastre unite; până acum nega acest atribut cu supremă inverșunare. N. Red.), dar ei vor acum să împiedece ca și Ungurii să obțină ceea ce ei au deja. Și în această muncă clandestină premerg episcopii, membrii camerei magnaților, avertind împotriva națiunii maghiare, pe care o proclamă tirană și impilatoare în fața întregii lumi. Dacă există perfidie în lumea aceasta, cazul acesta, de sigur, îi este propriu...

Salamandra cea vârgată cu culorile imperialismului maghiar, crede apoi a fi găsit în împrejurarea, că episcopii noștri își fac o datorie elementară când sar în apărarea bisericii noastre, un argument împotriva votului universal și ține să avertizeze odată mai mult pe „războinicii votului universal”, cari sunt prea orbiti decât să vadă primejdia că prin politica lor aservesc părți întregi de țară „dușmanilor interni ai ungarilor.”

După acest convingător avertisment B. H. remarcă participarea mirenilor la conferința dela Blaj și concluderă, că conferința aceasta a fost o conferință politică și nu religioasă. Ceiace, însă, potentează la paroxism mâhnirea patriotică a munitului ziar e prezența la Blaj a dlui Ioan Mezei, fost judecător al Curții de casație.

Intrebăm acum, — erumpă B. H. — ce a căutat în această întrunire politică antimaghiară un judecător ungar (!) și încă membru activ (!) al celei dintâi judecătoria? Ce a căutat Ioan Mezei, judecător la Curie, în Blaj, unde se face politica urii naționaliste împotriva națiunii maghiare? Ne adresăm în primul rând ministrului de justiție Francisc Székely: are el cunoștință, că unul din membrii Curții de casație și-a părăsit zilele trecute scaunul de judecător și s'a dus la Blaj, pentru ca să se așeze pe scaunul de agitator? Cum poate să tolereze ministrul de justiție maghiar (!) o purtare atât de scandalosă și nedemnă — ca să nu întrebăm alt epitet (!) — din partea unui judecător maghiar (!), ba, ce e mai mult, din partea unui membru al celei dintâi judecătoria? Și sperăm și așteptăm, că vom ști cât mai curînd în ce chip a pedepsit ministrul de justiție faptele dela Blaj ale judecătorului Ioan Mezei. Căci, dacă cei competenți n'au putut să împiedece ființarea unui astfel de judecător maghiar, să vedem cel puțin, că avem un ministru de justiție, care să-l învețe pe domnul judecător poruncile conștiinței de judecător și poruncile datoriei către națiunea maghiară (!).

Nu știm ce să admirăm mai mult în acest torent de infamii, perversitatea cu care se denaturează faptele ori obrăznicia cu care se sfidează drepturile elemen-

tare ale bisericii noastre și ale membrilor ei. Dnul Mezei, chiar dacă ar fi și astăzi judecător al Curții de casație, și-a făcut numai datoria, când la invitațiunea episcopilor a participat și dsa la întrunirea din Blaj. Biserica noastră unită își are doar temeiurile existenței sale, atât politice cât și religioase, în constituția țării și fiecare din membrii ei trebuie s'o apere și să muncească pentru fortificarea ei atât religioasă cât și politică. Biserica noastră unită e și ea unul din pilastri vieții de stat în Ungaria și cei ce vor s'o surpe sunt adevărații dușmani ai țării, împotriva lor trebuie să se îndrepte mânia guvernului. Unui judecător al Curții de casație îi revine deci, un deosebit de frumos merit când își interpretează datoria sa de judecător și de păzitor al constituției țării așa cum și-a interpretat-o d. Mezei: dându-și concursul la apărarea prerogativelor bisericii noastre unite.

† Dr. Liviu Lemeni.

Ni-se anunță că astăzi noaptea a încetat din viață, la Sibiu, Dr. Liviu Lemeni.

Suntem dureros surprinși de această tristă veste, nu numai fiindcă ne pătrundem de pierderea ce o îndură neamul nostru prin moartea lui, dar și fiindcă pe răposatul îl știam până bine de curînd deplin sănătos.

Dr. Liviu Lemeni a fost un vrednic român, care în toată viața lui a luat parte cu însufletire la orice manifestare națională. Incepându-și cariera ca subprefect în Săliște, repede și-a dat seama că temperamentul lui viu nu se potrivește cu cadrele strânte ale administrației, din pricina aceasta a și părăsit aceste teren, lăsând regretre unanimе între românii sălișteni și a intrat în advocatură, stabilindu-se la Sibiu. Aici, în acest centru puternic de pe vremuri al politicii noastre, s'a afirmat din ce în ce mai mult ca un luptător binepregătit și agil al cauzelor noastre naționale. A participat cu sfatul și munca lui productivă la toate conferințele naționale, fie ca simplu delegat, fie ca membru al comitetului național. După ce s'a proclamat activitatea a fost candidat de deputat în două rânduri la Sassebeș, purtând o frumoasă luptă, poate una dintre cele mai frumoase. Poate că nu a fost nici un singur român care să nu-și dea votul pentru Lemeni, care era adânc respectat aici și de cătră străini. Dar Dr. Liviu Lemeni a luat parte activă, cu o rară pricepere și la toate acțiunile noastre economice și culturale atât ca membru în direcțiunea „Albini” cât și ca membru în comitetul Asociațiunii noastre.

Ca fiu credincios al bisericii noastre gr. orientale Dr. L. Lemeni, s'a interesat de

aproape de toate mișcările ei. În sinod și în congres, unde a avut totdeauna onoarea să fie ales, el a contribuit totdeauna cu partea lui de muncă înțelegătoare, cu sfatul lui desinteresat și limpede.

Prin acest bărbat muncitor, însufletit și integru, neamul nostru suferă o reală pierdere, iar societatea din Sibiu un membru puternic al ei, care conducea una dintre cele mai distinse familii.

Trimitem văd. Lemeni și întregii familii cele mai adânci condoleanțe.

Pe răposatul D-zeu să-l odihnească!

Asociație agricolă slovacă. U

— Corespondență particulară. —

Budapesta 22 Febr.

Mișcarea economică a Slovacilor alimentată de sprijinul material și moral al Cehilor devine tot mai intensă. Bărbații de seamă ai poporului slovac, multii decât fruntașii noștri iubitori de certuri și intrigi meschine, și-au dat seama că o acțiune puternică politică, nu se poate face fără o independență economică, fără o situație materială sănătoasă.

Bazați pe acest adevăr, Slovacii și-au pus toate forțele pentru realizarea acestei deștiri economice și în parte li-a și succed, cu toată situația lor cu mult mai detestabilă decât a noastră.

S'au format mici băneulețe pe la sate, nu cu scopul neamenesc de a spolia pe țaran, ci ajutându-l bănește pentru cumpărarea de pământuri și de vite.

S'au înghobot neînsemnate asociațiuni de consum, cari în timpul cel mai scurt prin o conducere onestă au dat cele mai frumoase rezultate.

Toate aceste întocmiri economice au condus la desăbirea materială a țaranului slovac, care într'un timp relativ scurt a șters disprețul ciudatei apariții a droșos tot-ului legendar.

Astăzi Slovacii rivalizează nu cu noi Românii, cari nu tocmai avem cu ce ne lauda, ci pot sta alături cu șvabii dela sud la privința mișcării economice.

O informație primită din Budapesta vine să întărească spusele noastre. Iată conținutul ei:

„Fracțiunea cehofilă a partidului național slovac a hotărît înființarea unei Centrale a asociațiilor agricole cu sediul în Budapesta. La adunarea generală de constituire au luat parte reprezentanții câtorva asociații slovacă din Ungaria de nord și de pe Pustă. Din finutarile slovacime au fost de față mai mult de o sută de agricultori. Afară de aceștia au luat parte fruntașii slovaci Paul Blaho, Milan Hodza, Stodola, Bella, Ivanka, Bazovsko, Medveczky pe armă câțiva preoți evanghelici, reprezentanții multer institute de bancă slovacă și o mulțime de studenți univovsitari.

Au vorbit Milan Hodza salutând pe vicepreședintele asociației agricole cehice Franz Kroihera. Kroihera a arătat la rândul său însemnătatea mișcării economice, — a îndemnat pe agricultori să sprijinească din toate puterile curentul acesta, promițând în numele asociațiilor surorii cehice tot îndemnul și sprijinul lor bănesc și moral. A vorbit apoi Paul Blaho, care a arătat însemnătatea acestor mișcări economice, pentru prosperarea poporului slovac.

MOBILE
TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE
să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui
Székely és Réti, Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor noștri zilne să înmulțesc.

Trusouri complete pentru mirese.

Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.

Mobile englezești cu piele.

Prețuri de tot ieftine.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plățire în rate.

În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.

TELEFON Nr. 214.

Scopurile uniunii au fost precitate în două puncte:

1. Furnizarea de unelte agricole, mașini, etc., din Bohemia, pentru agricultorii slovaci;
2. Intemeierea de diferite asociațiuni, cu ajutorul cărora să se poată executa organizarea poporului slovac.

Ca președinte a fost ales Paul Blaho.

În același timp s'a ales și o comisiune compusă din mai mulți membrii, aleși din agricultorii de față, cu ajutorul cărora să se facă propaganda necesară în ținuturile locuite de Slovaci.

Așa își înțeleg fruntașii slovaci misiunea lor adevărată, iar nu îmbătând opinia publică cu învecive de tradare, și împrăștiind cu o totală inconștientă spiritul de vrajbă în toate masele poporului.

Un studiu interesant și foarte folositor.

-- Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și la educația populară de Dr. Onișifor Ghibu, Sibiu, 1911, 138 pag. (prețul neindicat). --

II.

Capitolul al doilea, care cuprinde „situația învățămîntului nostru”, e cu mult mai mare decât cel precedent și amănunțele sunt cu mult mai bogate. D. Ghibu, în urma slujbei sale de referent școlar în consistoriul arhidiecezei gr.-or. române a Transilvaniei, a avut prilejul să cunoască foarte bine învățămîntul, „lucrul esențial în școală”, cum spune d-sa la p. 28.

Dintre lipsurile cele mai mari ale învățătorilor transilvăneni e „lipsa de carte pedagogică în înțelesul mai larg al cuvîntului”, care se vede nu numai în lucrările lor, ci și în chemarea lor de învățători în școală, în munca pe care o desfășură între cei patru pereți ai clasei. De o cultură profesională proprie putem vorbi numai arareori la învățătorii noștri”. pp. 58 și 59.

Și domnul Ghibu, ținându-se după această adevărată cugetare a dlui Iorga, că „poleind greșalele oamenilor, le faci un foarte prost serviciu”, scrie următoarele cuvinte foarte drepte, după care ne-am putea călăuzi și noi: „Căci eu nu sunt de părerea că învățămîntul nostru trebuie neapărat menajat, înainte de ce s'ar face o selecție a învățătorilor harnici și pricepuți, de numărul cel mare al celor slabi și leneși”. (p. 54). greșelile trebuiesc scoase „la iveală, fără nici o milă”, crede d. Ghibu, „pentru că paguba nu e numai a lor, ci a culturii întregului nostru neam”, p. 59.

Un rău de care suferă școala din Transilvania e direcția pedagogică greșită herbert-zilleriană ce s'a înrădăcinat în învățămînt. Și iată cum îl caracterizează acest rău un învățător p. 62: „Este interesant că astăzi stăm cu toții îngrămădiți ca oile în staulul școlii herbertine și a treptelor formale, dar cine cuntează să iese, e declarat de eretic și schismatic...”

Ar trebui, negreșit, mai multă libertate în școală, dar libertatea aceasta nu poate veni dela sine, ea trebuie îndrumată, de oameni cu vederi largi și cu pregătire temeinică în materie de pedagogie, căci nedumerirea și confuzia generală a învățămîntului în chestia treptelor formale”, scrie d. Ghibu, la p. 73, „e o nenorocire cu mult mai mare pentru școlile noastre (din Transilvania), decât însăși legea lui Apponyi”.

O mică paranteză: nenorocirea aceasta, într-o măsură mai mică, forma aceasta sterilă și monotonă, se practică în lipsa altor subiecte mai de folos și din lipsă de bun simț, de o bucată de vreme, de cătră un scriitor bucovinean în materie de pedagogie, mai ales în revista poliglota și cosmopolită „Bukowiner Schule”, care ar voi numai să treacă ca revistă pedagogică. Un lucru ușor și foarte rentabil. Poți să scrii o viață întreagă și să tratezi universul după treptele formale...

Și, d. Ghibu, ca să-și bată joc de acest caraghioslăc din școala primară din Transilvania, face următoarea comparație, p. 72: „Dacă ar vrea să reprezinte cineva simbolic prostia omenească, ar trebui să arate pe un dascăl propunând după treptele formale, așa cum se practică ele la Români în anul Domnului 1910”.

„În țările culte treptele formale nu numai că nu sunt aplicate, dar sunt combătute și abandonate pe de-a-ntregul p. 74”.

Pentru a putea scăpa de neajunsurile acestea, care împiedică orice progres în școala primară, d. Ghibu propune „o reformă radicală”, p. 75, a învățămîntului și a seminarilor, în „conformitate cu rezultatele pedagogiei moderne”, p. 75. Apoi o cultură pedagogică mai serioasă a învățătorilor, prin publicarea unei biblioteci pedagogice și a unei reviste pedagogice bune, care să apară cel puțin la două săptămâni, cursuri de vară și o inspecție sistematică a școlilor ar putea contribui mult ca să se poată ajunge la un rezultat multămitor în școala primară.

Un alt neajuns mare e amestecul, haosul ce domnește la întrebuintarea cărților de școală în Transilvania. Am rămas surprins, mărturisesc. Aproape fiecare școală primară are alte cărți didactice. Ne putem închipui ce greutate are învățătorul conștiințios, mutat dela o școală la alta, până ajunge definitiv, cu studiarea cărților. Ca să se poată pune capăt acestui rău, d. Ghibu propune monopolul cărților didactice, care ar putea aduce, prin cărți, „o legătură sufletească între toți învățătorii”.

Și în Transilvania, ca și la noi, în Bucovina, în paguba culturii și a intereselor acestui neam obișnuit și hărțuit din toate părțile, „au cuprins de o vreme încoace certurile regretabile satole pe de-a-ntregul, de stai să nu mai găsești un învățător, care să trăiască bine cu marea sa, și a-lesca și cu poporul”, p. 82.

Cine spune că e bine așa, și cine pune pîndări pe un astfel de foc distrugător, e un pățimas.

În capitolul trei vorbește d. Ghibu, pe larg și cu căldură pornită dintr'un suflet cu cele mai bune intențiuni pentru neamul său, despre activitatea extrașcolară.

D. Ghibu își razimă părerile sale cu privire la chestiunea activității extrașcolare pe argumente cât se poate de drepte și de logice, bazate pe o îndelungată experiență, dar ceea ce mi-a plăcut și m'a convins mai mult e neșarmurita sa dragoste pentru neamul său, e credința sa într'un viitor mai bun, care vor fi negreșit, cele mai bune și mai elocvente argumente pentru ori și care cetitor.

Vorbind, la începutul acestui capitol al treilea despre învățători, scrie, p. 83, următoarele: „Ei sunt în prima linie ai școlii, dar nici un învățător nu-și poate achita numai în școală datoria sa față de popor... ei el e reclamat de nevoile sociale și culturale ale poporului întreg!”

Dar să nu credeți că activitatea extrașcolară, propusă și apărută cu atâta căldură de cătră d. Ghibu, nu și-a aflat și dușmani dintre învățători și alte părți, cari au spus că în felul acesta învățătorii și-ar lăsa școala în paragină. Așa e totdeauna: în cei buni aruncă cu pietre, iar mișcilor le pun coroane de lauri pe frunte.

Și nu-i așa, cum au spus contrarii activității extrașcolare, căci spune d. Ghibu, p. 85, că, „învățătorii cari fac ispravă în școală, sunt însuflețiți și pentru o activitate în afară de școală, pe care o și dezvoltă”. Cele mai de seamă argumente în contra activității extrașcolare le-a adus regretatul pedagog Dr. P. Șpan și păr. Proca.

Dr.-ul Șpan a spus că „problema activității extrașcolare a învățătorului nu e așa de importantă, după cum se pare, căci e nerealizabilă și mai ales primejdioasă”, iar păr. Proca e de părere, că școala-i cere învățătorului o muncă grea, și interesându-se acesta și de alte lucruri, afară de școală, n'ar putea ține pas cu știința pedagogică, ceea ce ar fi în paguba școlii.

Și, d. Ghibu a răspuns cu această frumoasă cugetare: „Între împrejurări grele e mai mare jertfa, decât calculul”.

Apoi amintește autorul de „învățătorii cari uită și de școală, de dragul ocupațiilor private”, sau de alții „pentru cari școala e o ocupație secundară pe lângă economia lor”. p. 110.

Iar mai departe, pe aceeași pagină, d. Ghibu scrie aceste cuvinte aspre, dar adevărate, cari ar trebui să le cetească și mulți învățători dela noi și să roșească: „Și apoi atâția învățători au timp de jucat cărți, de stat la taifas zadarnic prin cărciume, de certuri cu prootul și cu parohienii!! Nu s'ar putea întrebuinta oare acest timp pentru o activitate extrașcolară folositoare?”

D. Ghibu e și un cunoscător foarte bun al împrejurărilor în care trăiește poporul dela țară, pe care-l arată că-l iubește foarte mult și căruia îi

deartă o grijă care-i face cinste. Nu înțelege ca învățătorul să se închidă într'un palat de cleștar, aici iată ce scrie la p. 114: „Ar trebui să fie plănușit dintr'un aluat foarte ordinar un învățător care ar zice, că el n'are datorii morale față de acești nefericiți și că și el înțelege chemarea numai între cei patru pereți ai școlii!”

Ca dovadă ce poate face în afară de școală învățătorimea aduce autorul corpul didactic primar din România, ale cărui străduinți și progrese le cunoaște foarte bine. D. Ghibu, elăsând mai departe opera numită extrașcolară, dă mai multe exemple cum s'ar putea desfășura aceasta în mod practic: conferințe populare, muzee, societăți muzicale, cursuri de adolescenți și de adulți, cursuri tehnice sau speciale, biblioteci populare, șezători sătești sau, altfel, lecturi publice, toatre sătești, societăți de gimnastică și de tir, combaterea alcoolismului, bănci populare ș. a.

Aceasta e cartea dlui Ghibu, foarte folositoare pentru învățămîntul primar din Transilvania, interesantă pentru oricare Român pentru amănunțele ce le aduce și rară prin căldura și dragostea sufletească a omului care a scris-o.

Am vorbit mai pe larg despre ea, reproducând pasagiile cari mi-au plăcut și care am crezut că ilustroază starea actuală a școlii din Transilvania. Unii se vor plictisi poate, și nu li-a plăcea. Să nu cetească! Pentru aceia n'am scris.

D. Moldovanu.

Dela Liga Culturală.

În cursul lunilor Decembrie și Ianuarie s'au mai înființat următoarele secțiuni rurale ale Ligei Culturale, cari au fost aprobate de comitetul central să funcționeze:

1. Secția Liești (jud. Tecuci) înființată la 21 Decembrie 1911, având 22 membri la constituire. Comitetul a fost ales astfel: președinte Ștefan Moise, vice-președinte S. S. Pr. C. I. Pavel și D. Șendrea, secretar Ion C. Mazliu, casar Gh. A. Mihăilescu și membri Mihail I. Dorosan și Haralamb Climescu.

2. Secția Călugăreni (Neamț) având 20 membri la constituire, iar comitetul s'a compus astfel: Președinte S. S. Pr. V. Iosifescu, vice-președinte S. S. Pr. Gavril Pantelimon, secretar Leon Mrojeru, învățător, casar I. Teodorescu.

3. Secția Suaia (Teleorman) înființată la 24 Ianuarie 1912, având 58 membri, iar comitetul: Președinte Marin Bunescu, vice-președ. N. Streche și Ilie Angelescu, secretar C. Tuderache, casar R. C. Nistor.

4. Secția Ciuglea (satu Răchitosu) Putna, cu 15 membri, iar comitetul compus din președinte: Hristache Dragu, vice-preș. N. Ghimpa, casar St. Codreanu și secretar N. Balaban, învățător.

În cursul lunii Februarie va apare „Revista Ligei Culturale”, o continuare a Informațiilor pentru membrii Ligei de până acum.

Ea va da informații culturale, relativ la viața Românilor de pretutindeni, informații relative la activitatea secțiilor Ligei și a Ligei în general, etc.

Amănunte complete se vor da la timp.

Sâmbătă, 11 c., d. Traian Țăranu își va desfășura, la sediul Ligei Culturale, Calea Victoriei 93, conferința sa: Unirea socială a tuturor Românilor.

Intrarea este liberă.

Inceputul la orele 9 seara precis.

Dr. RÓTH KÁLMAN,

MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.

Strada Batthyány 2. (Colțul str. Hunyady)

Cosultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Cosultațiuni separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

Spre zări de biruință.

Cernăuți, 20 Februarie.

Nimic mai interesant și atrăgător pentru ochiul cercetătorului istoric, decât vremurile de tranziție. Farmecul lor cel mare consistă în împrejurarea, că ele înlesnesc mult perceperea marilor misteruri ale nașterii și creației de vederi, cari vor să se îmbrace în haina strălucitoare a zilelor nouă. În sinul lor încep a se ivi formațiile elementelor, pe a căror umeri va sta epoca mijlocie. Și ce e mai mult, în sinul lor se urzesc simburii curentelor, pe cari se va întemeia cetățuia viitorului de veacuri întregi.

Nicăiri nu-l poți întrezări acest fenomen de tranziție mai lămurit în viața unui popor, decât în manifestările tinereții, al cărei suflet e însuș purtătorul acestei schimbări spre mai bine.

Ori cât ar scânci, ori cât s'ar svârcoli în drumul lor „cei cari trebuie să se ducă”, ori cu câte zăvoare ar încuia poarta „celor cari vin”, biruința e totdeauna pe partea acestor din urmă.

Înspre aceste vremuri de prefacere, de primăvără a ideilor, cari simbolizează crezul de muncă al unui popor întreg se pare că se îndreaptă și tinerețea românească din Bucovina.

Cel puțin faptele ei, duc lămurit la un început de „viață” și „vreme nouă” în evoluția neamului românesc de aici.

Desgustată de luptele pătimase, rezimate pe ura de zeci de ani, cari s'au deschis din nou între frunții politicieni, dela noi, — tinerețea intelectuală s'a retras de mult în odăița liniștită a literaturii, artei și științei, luminându-și sufletul și mintea la flacăra binofăcătoare a pregătirii pentru răspunderea grea a vremurilor de mâne, la a căror conducere vor să vie.

O serie de cele mai frumoase șezători literare, cari s'au putut vedea vr'odată la noi, s'au ținut în „cabinetul de lectură” al societăților academice românești. În fruntea tuturor manifestărilor culturale studențești stă „Junimea”, care concretizează totul ce s'a gândit și s'a simțit la noi într'un sir neîntrerupt de 33 de ani.

Începutul șezătorii literare din anul acesta l'a făcut d. I. B. Torouțiu, student în litere, un bun cunoscător al limbei românești*, prin o conferință de o frumusețe rară, despre „Activitatea lui A. C. Cuza” ca literat, economist și reprezentant al curentului naționalist-democrat, care se afirmă din ce în ce și la noi.

Șezătoarea următoare o deschide d. G. N. Crițan, student dela litere, prin o conferință despre „Cneji și Cnezate la Români”. Nota nouă, clara expunere a ideilor și profunditatea, cari străbat lucrarea întreagă au ținut încordată atenția publicului.

Șezătoarea a treia e conferința „An vechiu” — „An nou” a dlui A. Izăceanu.

Însușit c'un rar talent oratoric, dsa e unul din frunții cei mai destoinici, cari fac școală în hrpta unui crez de „idealism” și „jertfă”, ducând munca rea oțărîtă a „ostașului de rînd” spre a deveni mâne „generalul strălucit” — unul din hotărîții gardiști ai curentului naționalist-democrat, pe care-l susține în Cernăuți noștri, ce se svârcolește în ghiarele Cahalului. În cuvinte de frumusețe nimitoare ne înfățișează „anul muncii făcute” și augurii, cari condiționează „anul ce va să vie” în direcție literară și științifică, reprezentate prin purtătorii lor, cari sunt reviste, foi și ziare. Arată împrejurările, cari au contribuit la apariția ziarelor nouă în viața noastră culturală. Expune fazele prin cari au trecut și trec celelalte reviste, oamenii cari le conduc și direcția lor literară. Îndosebi dă importanță mare „Vieții Românești” și atrage atențiunea asupra viitorului strălucit al grupării dela „Luceafărul”. Asemenea lămurește însemnătatea „Ramurilor” cari năzuiesc să ridice steagul căzut al „Sămănătorului”. Fără nici un colorit bine precizat trec pe dinaintea noastră „Convorbirile literare” ale dlui S. Mehedinți și „Junimea literară” din Cernăuți. Decadența revistei din urmă o explică prin ocupația cu politica militantă a dlui Tofan și prin plecarea la Viena a dlui Dr. I. I. Nistor.

Trecând la partea politică ne pune în vedere în primul rînd lupta ce s'a pornit între guvernul lui Carp, care grăbește aplicarea reformelor, ca la

*) Zilele aceste a fost numit lector la universitate din Frankfurt la Main.

sfârșitul activității sale politice” și opoziția unită. Arată că lupta, care se duce între „Tribuna” și „Românul” are la baza ei crezul generației tinere și ideile „oamenilor cari se duc”. Aspectul cel mai scârbos îl prezintă politica de afaceri bucovineană. Aminteste dispariția oamenilor mari: mitropolitul de scaun Calinescu, proprietarul mare Grigoreca.

La șezătoarea din urmă vorbește președintele „Junimei”, d. Aurel Ștefanelli despre „lupta pentru piata unirei”. Sfârșitul acestei lupte spune că-l va comunica la „marile șezători literare ale Junimei”, care vor începe cu luna Martie.

Nu mai puțini lauri a câștigat „Junimea” prin concherea societăților academice românești, constituite pe program național și ridicarea de protest împotriva ponegririlor rutene și lipsei de scrupul de-a revendica pentru ei pe cel mai de frunte luptător al bisericii românești, mitrofor Calinescu. Asemenea s'a protestat împotriva celor rătăciți de-a smulge din liceul Sucevei cu silnicie costumul românesc, și a-l înlocui cu „uniforma cosmopolită”.

Societatea „Dacia” a ținut o conferință despre „Gazeta Transilvaniei” prin d. student Ștefan Bidnei. Asemenea a luat parte alături de „Junimea” la toate protestele ridicate, de câte ori a cerut biruința. Cu drag s'a solidarizat la actele date de „Junimea” și societatea teologică „Academia ortodoxă”...

Independenț.

Proiectul anexării Tripolisului în Camera italiană.

— O ședință istorică. —

Roma, 22 Februarie.

(Dela corespondentul nostru). Astăzi s'au deschis corpurile legislative ale Italiei după o pauză de nouă luni de zile.

În 10 Iunie anul trecut parlamentul italian și-a ținut ultima ședință. Se credea atunci, că odată războiul declarat, în scurt timp se va decide soarta Tripolitaniei și parlamentul aștepta să discute un fapt accompli.

Cum însă așteptările au fost înșelătoare, parlamentul și-a amânat debaterile până la o dată, când putea să fie în stare să spună o vorbă hotărîtoare asupra sorții provinciilor atacate.

După lupte crâncene, cari au costat viața multor fii ai Italiei Regele Emanoil a dat în ziua de 5 Noemvrie a. t. un decret, prin care proclama suveranitatea sa asupra provinciilor nord-africane, Tripolitania și Cirenaika.

Ședința de astăzi a Camerei a introdus decretul acesta între paragraful legii.

Bineînțeles că o chestiune atât de importantă trebuia să alarmeze atât publicul cât și pe legislatorii țării. Interesul pentru această ședință a fost deosebit. Mai mult de o mie de oameni a umplut galeriile, cu toate că nu încep decât trei sute.

De asemenea din 508 de deputați au fost de față 476. Din cei 32 absenți 10 sunt în război, 12 sunt bolnavi; nouă absentează din cauze familiare și unul a murit.

Și-a făcut apariția și reprezentanții diplomației ai Austro-Ungariei, Germaniei, Spaniei și Statelor-Unite.

Deschiderea ședinței.

La orele 2 președintele Marcora deschide ședința în uralele deputaților cari s'au ridicat aclamând Italia. Publicul de asemenea a izbucnit în strigăte de „Evviva l'Italia.”

Guvernul a fost de asemenea aclamat. Mai ales ministrului de război și celui de marină li-s'au făcut ovațiuni zgomotoase.

Abia într'un târziu președintele a putut lua cuvântul, pentru a declara, că provinciile africane Tripolisul și Cirenaika au fost anexate odată pentru totdeauna și irevocabil la regatul Italiei.

Camera a răsplătit cu ovații însuflețite adresa președintelui. Strigătele: Trăiască Italia, Trăiască armata; trăiască marina; nu mai conțenau.

Au luat apoi cuvântul nestorul deputaților Lacova, care a spus, că întreagă suflarea italiană are un singur gând: biruința armatei italiene. Camera deci să se uniască la dorința acca-

sta a Italiei și să dea sprijinul ei pe cât posibil acestei biruințe.

A vorbit în urmă ministrul de război Spingardi aducând în numele armatei mulțumiri națiunii italiene, care a știut să sprijinească cu însuflețire sa acțiunea în Tripolitania. „Armata” a sfârșit ministrul — știe, că inima mare a națiunii simte cu dânsa”.

A luat cuvântul și ministrul Cattolico mulțumind neamului în numele armatei de pe apă, pentru recunoștința ce i-se aduce. E mândru că și-a putut îndeplini dorința și se va năzui și în viitor ca ovațiile, ce i-se aduc, să fie bine-meritate. Cei doi miniștrii au fost viu aclamați de deputați și de lumea din galerii.

În urmă primul ministru Giolitti a dat citire proiectului de lege al anexării.

S'a ales apoi o comisie compusă din 21 de deputați între cari un socialist, un republican și un radical pentru studiarea proiectului.

Ședința Senatului.

Ședința senatului a fost tot atât de importantă ca și aceea a camerei deputaților. Senatorii au aclamat pe rege și guvernul. Au vorbit președintele Manfredi. Senatorul Finali, Giolitti și miniștrii Cattolico și Spinnardi.

Și la senat ovațiile aduse vitejiei ostașilor italieni luptători în pustiurile africane nu mai aveau sfârșit.

Cu ziua de astăzi să începe în istoria Italiei o epocă nouă care pentru viața ei economică este o renaștere tot atât de mare ca și aceea a artelor.

Corresp.

Concurs.

Societatea pentru fond de teatru român publică concurs la premiile și ajutoarele, în suma totală de 1000 coroane, cari se vor acorda din venitele fondului Procopiu Cazotti.

Se admit la acest concurs:

1. Piese teatrale românești originale, potrivite pentru trebuințele noastre și pentru scopurile urmărite de societatea noastră.

2. Colecțiuni de muzică populară românești.

3. Compoziții muzicale originale, cu motive românești.

Lucrările prezentate la concurs pot să fie:

a) publicate (tipărite) în anii 1910, 1911 și 1912, sau

b) lucrări în manuscris, cari încă nu s'au dat publicității.

Cele de sub a) pot fi premiate, iar cele de sub b) pot să fie ajutate în scopul publicării.

Autorii, cari vor să participe la concurs, își vor prezenta lucrările lor până la 30 Septemvrie n. a. e. comitetului Societății, trimițându-le la adresa secretarului, Dr. Iosif Blaga, profesor, Brassó (Brașov).

Notă. Manuscrisurile lucrărilor încă nepublicate se vor înainta anonim; se va alătura însă la manuscris un plic închis în care se va indica numele și adresa autorului.

Lucrările premiate sau ajutate de Societatea pentru fond de teatru român rămân proprietatea autorilor, dar aceștia sunt obligați a da din lucrările lor tipărite, câte 20 exemplare Comitetului Societății.

Brașov, în 3/16 Februarie 1912.

Pentru comitet:

Virgil Onițiu,
v.-pres.

Dr. Ios. Blaga,
secretar.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Contele Aehrenthal judecat de presa germană, italiană și franceză.

Presa germană, cea italiană și cea franceză consacră lungi articole elogioase memoriei contelei de Aehrenthal:

Ziarul *Lokalanzeiger* din Berlin scrie: „Ori care ar fi verdictul Istoriei asupra însemnătății contelui Aehrenthal pentru monarhia Austro-Ungară, un lucru e sigur: Istoria va recunoaște o energie fără de seamă, o concepție înaltă și un simț al datoriei care au făcut din Aehrenthal unul din cei mai de seamă bărbați de stat ai timpurilor noastre.

Marele ziar liberal *Vossische Zeitung* se exprimă astfel despre defunctul cancelar austro-ungar: „Diplomația europeană pierde prin moartea lui Aehrenthal o personalitate de mână întâia. Monarhia habsburgică, pentru a cărei glorie și strălucire a luptat cu o osârdie patriotică, are tot dreptul să-l deplângă. El a fost prototipul austriacului și, ceea ce nu trebuie uitat, un pioner al germanismului”.

Taegliche Rundschau scrie: „Contele Aehrenthal a fost un partizan sincer al Triplei-Aliante, deși nu i-a fost dat să o consolideze. În ce privește calitățile lui personale și de stat, ele impun tot respectul. Aehrenthal a lucrat fără preget pentru patria lui, care pierde un servitor fidel și devotat”.

În ce privește presa italiană, vom reține următoarele declarații:

Giornale d'Italia scrie: Contele Aehrenthal ne-a înțeles pe deplin; dorim ca și succesorul să ne înțeleagă atât de bine.

Accestea sunt urările pe care le facem pentru pacea lumii și pentru bunele raporturi dintre doi aliați”.

Osservatore romano se exprimă astfel: „Moartea contelui Aehrenthal e o durere nu numai pentru Austria, ci și pentru Europa întreagă care pierde într-insul un pioner al păcii”.

Popolo romano: „Moartea lui Aehrenthal e o mare pierdere, căci cu dânsul dispărea un diplomat iscusit și unul din bărbații de stat cei mai de seamă ai epocii noastre. El a fost un om loial și sincer, care ar fi putut aduce încă multe servicii Europei. De aceea doliul Austro-Ungariei găsește un ecou și în Italia unde s'a apreciat fără rezervă marile lui calități persoane și silințele lui consacrate prieteniei dintre Italia și Austro-Ungaria.”

În același sens se exprimă și celelalte ziare italiene. Limbajul acesta al presei italiene dovedește cât de puțin a prisneampania acelor iredentisti italieni care atribuiau lui Aehrenthal intenții dăunătoare Italiei.

Presa franceză e și ea plină de laude pentru Aehrenthal:

Le Temps scrie: „Contele Aehrenthal a redat Austro-Ungariei încrederea în sine și prestigiul de mare putere. Aehrenthal a binemeritat dela patria lui. Opera lui politică va rămâne. Moartea lui Aehrenthal e un doliu, dar nu e o primejdie”.

Le Gaulois îi consacră un entuziast articol, din care extragem următoarele: „Contele Aehrenthal a fost singurul bărbat de stat care a mărit, în zilele noastre, teritoriul european al țării sale.

El l'a mărit în plină pace, grație politicii sale realiste și unei perspicacități care i-a permis să întărească forțele de care dispunea și cele care i se puteau opune.

Amintirea succesorilor sale e cea mai bună amintire despre dânsul. Aehrenthal a putut muri cu liniștea omului care și-a făcut toată datoria”.

Cronică externă

Populația albaneză va reîncepe. Din Salonic se anunță: Albanezii vor reîncepe războiul la primăvară.

Zui Abdullah, șeful unei bande albaneze, compusă din 80 oameni pe drumul dintre Djacovița și Ipek, lângă Iacoș, a atacat niște trupe turcești, care conduceau pe guvernatorul Dsaffer bey la Ipek.

În luptă au căzut foarte mulți soldați turci, iar 15 au fost răniți. Turcii au arestat 3 albanezi și a luat dela ei 5 cai, 18 puști și o mare cantitate de munițiuni.

În urmă Dsaffer bey a pornit contra albanezilor cu 2 regimente infanterie și 8 tunuri.

Albanezii au primit pe turci cu o adevărată ploaie de gloanțe. În luptă au căzut foarte mulți turci și albanezi.

Dsaffer bey a arestat 350 țărani albanezi.

Sârbii din Turcia se refugiază în Serbia.

Scutari. — Tribul albanez Ducatin s'a răsculat acum 2 zile, și a atacat armata turcească.

În luptă au căzut peste 30 oameni de ambele părți.

Acest trib pe timpul răscolului malisoriilor a fost liniștit.

INFORMAȚII.

A R A D, 23 Februarie n. 1912

— **Suferințele Românilor din Macedonia** Cetim în „Dreptatea” din Salonic:

„La 21 Ianuarie noaptea, o ceată de 8 antartăți grecești de sub comanda căpitanului Seetopulos Tietura s'a dus la turmele lui Mărgărit Cațoli și D. Caciuperi, din comuna românească Avdela, și după ce au bătut de moarte pe păstori, au masacrat 170 oi. Noroc, că proprietarii turmelor lipsind de acasă, au scăpat cu viață. Vina nenorocităților proprietari de oi este, că ei sunt naționalisti declarați și primesc în casă preot român.

O altă bandă grecească de sab conducerea antartății Nani Zaroiani, a masacrat 6 ceatări ai românului Iani Sambural, un bur naționalist din comuna Culcurei, cazaua Cătrina. Autoritățile au luat măsurile pentru prinderea antartăților grecești.”

— **Meetingul de Luni al socialistilor.** Partidul socialist a afișat pe străzile Budapestei uriașe placarde roșii, care chiamă pe muncitori să manifesteze, Luni în fața Camerei, pentru votul universal. Meetingul va parcurge strazile principale ale capitalei și se va opri în fața clădirii parlamentare. Partidul a hotărât pentru Luni în scopul meetingului repaos de o jumătate de zi.

— **Tolstoi — aviator.** Cercetările făcute în direcția începuturilor aviației nu eunose desigur concursul dat de marele scriitor rus dezvoltării zborurilor aeriane. Un eunoseător intim al copilăriei lui Tolstoi vine să ne descopere și acest mister, care deși nu va face nici un zgomot în știința aviației, va fi totuși caracteristic pentru descoperirea pornirilor intuitive pe terenul acesta.

La vârsta de 5 ani Tolstoi avea o deosebită încredere în teoria unor savanți, care afirmau posibilitatea zborurilor aeriane fără ajutorul balonului, deci fără întrebuintarea gazurilor mai ușoare decât aerul.

Pentru a pune în practică teoria aceasta, micul conte, care putea printr-o nemorocită întâmplare să jertfească aviației toată grandioasa sa operă de mai târziu, s'a închinat în odaia sa și deschizând ferestra și-a dat drumul în aer dela o înălțime de cinci metri. — Cu toate că bătea din mâni, ca pasărea din aripi, zborul către pământ a fost destul de repede, așa încât i-a trebuit multă vreme pentru a se desmetie din starea în care-l adusese căzătura.

Noua teorie s'a arătat deci, — cel puțin pentru concepția rudimentară a lui Tolstoi, foarte nepractică. De altcum marele învățat a și renunțat la propaganda ei, căci dela primul nesucces, până la fuga sa la mănăstire, Tolstoi a neglijat cu desăvârșire această știință

Vlaicu a fost se vede mai norocos!

— **Apel.** Făcând și anul acesta, de Paști, o excursiune de studii în Italia cu studenții din cl. VII a gimnaziului nostru din Brașov, îmi iau voie a apela la simțul de jertfă a fraților români mai cu stare, rugându-i, să binevoiască a contribui cu cât vreau, ca să se poată bucura de aceasta ocaziune și unii studenți săraci, dar distinși, cari ar merita să iese parte la excursiune.

Ajutoarele rog a se trimite cel mult până în 10/21 Martie, Brașov, 9/22 Februarie 1912. *Dr. Iosif Blaga, profesor.*

— **Un circ inecat de valurile Dunării.** Un om care a ris viața toată și a ris mai

ales că să petreacă publicul, cam greu e crezut că plânge cu adevărat atunci când plânge. Și e spectacol sfâșietor de trist când ceva te doare și lumea-ș bate joc de durerea ta. Acestea îmi trec prin minte cetind o știre despre o societate de artiști ambulanti cari au încercat să treacă Dunărea pe niște plute între Panciova și Belgrad. Sloiurile de geață însă i-a răsturnat în valuri și o parte din ei s'au înecat. Nu le-a întins nimeni mâna de ajutor, și-mi pare că văd cum se luptă cu valurile clauzii în bainele lor largi de stambă, cu fața crispată de spaimă, iar lumea de pe maluri petrece gratis și pe deasupra tuturor alcargă o șoaptă: Nui credeți nu vezi că se fac, comediantul tot comediant rămâne...

— **Pe povârnișul vieții.** Tribunalul din Geneva după o trăgănare de trei luni de zile a adus astăzi sentința finală contra lui Eugen Bertie fost senator și președinte al bisericii protestante din Geneva. Inculpatul a fost un luptător temut pe arena parlamentară și era respectat de toată lumea. Stăpân al unei averi însemnate, trecea printre cei mai de frunte capitaliști ai țării, dar în vremea din urmă a intrat în speculațiuni de burse cari l'au ruinat cu desăvârșire. Pentru a-și echilibra situația într'un moment al uitării de sine a falsificat cambii. Celei dintâi crime i-a urmat a doua, pe urmă escrocherii căzând din treaptă în treaptă până a fost dat pe mâna legii. Tribunalul l'a osândit la 9 ani de temniță.

— **O aventură a regelui Saxoniei.** Din Dresda se telegrafiază cu data de 21 e. că regele Saxoniei a fost eroul cam tragic al unei aventuri destul de incomode și pentru un simplu burghez. În toate părțile Germaniei îngroparea Carnavalului se serbează cu multă larmă și în mijlocul unui alai destul de zgomotos.

Orașul Dresda, capitala Saxoniei a fost cu acest prilej teatrul unor scene însuflețite. Toată lumea și-a dat întâlnire pe străzile, pe unde avea să treacă cortegiul funebru al Prințului Carnaval însoțit de tot felul de grupări reprezentative. Zeci de mii de măști cutrierau străzile făcând imposibilă circulația trecătorilor. Regele care ieșise la plimbare împreună cu fiii și fiicele sale a fost surprins pe una din trăzi de avalanșa aceasta de lume.

Fiind imbulzit din toate părțile, suveranul s'a văzut silit să se refugieze într'o tutungerie, de unde cu familia regală a putut privi potopul mulțimei, fără teama vr'umui edios atentat la sensibilitatea angustelor sale băătăuri.

— **Un conflict în Vatican.** Într'un club din Roma ducele Alfieris și contele Pecci după o partidă de șah s'au luat la bătaie. Urmarea a fost un duel care a fost zădărnicit de cardinalul Mazzolini. În această penibilă chestiune ziarul „Giornale d'Italia” aduce o lămurire prin declarația publicată de ducele Alfieris în care acesta spune cum fiind insultat de contele Pecci, i-a aplicat acestuia o pereche de cataplasme la căpriorii falcilor, pe când jucau partidă de șah. Trecuseră la mijloc trei zile până când contele a venit să-și ceară satisfacție, cu toate acestea ducele i-a primit secundantii pentru a nu-l desavua înaintea opiniei publice. La intervenția cardinalului contele însă a abstat dela satisfacția cu arma și va trebui să-și dea demisia din postul de comandant al gardei papale.

— **Venezii contra lui D'Anunzio.** Membrii societății bibliografice centrale din Viena au avut azi o ședință furtunoasă în care a fost catadixit scriitorul italian D'Anunzio. S'a prezentat și o propunere pentru a excomunica pe scriitor din rafturile bibliotecii lor publice veneze, iar numele lui să fie șters din conspectul bibliografic ce se pune la dispoziția publicului, fiind el unul dintre cei mai neîmpăcați dușmani ai Austriei. După o vehementă discuție propunerea, cu excepția unui vot, a fost primită cu unanimitate.

— **Un tren jefuit de un pungaș.** În trenul accelerat New-York—Saint Louis un bandit de o îndrăzneală extraordinară a buzunărit pe toți pasagerii trenului.

În primul rînd a forțat pe conductorul locomotivei să oprească trenul, apoi s'a ureat în tren

și mergând din vagon în vagon a luat totul dela pasageri, cari erau buimăciți fiind deșteptăți pe neașteptate din somn. Un pasager care a voit să se opună, a fost împușcat de bandit.

După această ispravă, banditul profitând de întuneric, a reușit să se facă nevăzut.

— **Inundații în România.** Din Constanța se anunță: Apele continuând a crește sunt temeri de mari inundații. În special comunele din litoralul Dunării sunt grav amenințate. Cartierul Mahala din Hârșova a și fost inundat aproape în întregime, cauzând pagube însemnate.

În unele punere cursul Dunării e împiedecat de îngrămădirea sloiurilor de gheață, provocând astfel revărsarea apelor.

Compania de pioneri a început a împărăștia sloiurile punând dinamită la punctele îngrămădirei lor.

Cătarul „Ostrovl fermecut” din fața comunei Rașova, a fost inundat; cu mare greutate au fost salvați 40 familii de țigani rudari și 200 vite mari.

Prefectura a luat măsuri pentru apărarea comunelor amenințate, cerind ajutorul armatei.

— **Cei 20 de oameni „mai mari”.** Miliardarul Andrew Carnegie, dl Stead și alți 28 profesori și președinți de universități din Anglia și America, alestăți într'un comitet special, au întocmit o listă de „20 cei mai celebri oameni din lume” din toate timpurile. Rezultatul obținut de acest special comitet a fost publicat în marele ziar din New-York „The New-York Evening Journal”, și iată cari sunt cei 20, în ordinea cum au fost publicați:

Shakespeare, cel mai mare din poezii moderni; Columbus, descoperitorul lumii americane; Gutenberg, inventatorul tipografiei; Newton, fondatorul astronomiei moderne și a fizicii; Iulius Cezar, fondatorul imperiului roman; Darwin, fondatorul unei noi științe; Dante, părintele poeziei moderne; Stephenson, inventatorul locomotivei; Michael Angelo, pictor și sculptor; Franklin, descoperitorul puterii electrice; Beethoven, cel mai mare muzicant; Watt, inventatorul puterii aburului, aplicabil la mașini; Moses, legiuitor în timpurile vechi; Homer, poet; Budha, fondatorul budhismului; Aristotel, filozof; Socrates filozof; din Athena; Sft. Paul, apostol al creștinătății; Confucius, filozof chinez; Luther, reformator.

Dupăce dă această listă, iată ce adaugă redacția ziarului:

„Liste de oameni mari și cărți mari, sunt întotdeauna folosite, mai cu osebire pentru că ne fac să ne gândim la oameni cari au făcut ceva „bun” și să ne intereseze cărțile cari reprezintă acest bun. Nici o listă însă nu poate fi completă.

Dacă dorești să faci ceva interesant pentru tine însuși, asigură-te mai întâi că în adevăr înțelegi ce au făcut acești 20 din lista de mai sus. Și după aceasta fă o altă listă, din 10, de 5 din acești 20, stăruie ca prietenii tăi să facă la fel și vezi în urmă cât se asemănă părerile voastre.

În primul rând trebuie să faci definiția cuvântului „mare” înainte de a proceda la cumpărarea celor „mari”.

Dacă curajul însemnează lucru „mare”, atunci pune pe „Alexandru Macedon” în fruntea listei tale, ori pe Cezar, pe Napoleon ori alt luptător.

Dacă înmulțirea posesiunilor oamenilor este lucru „mare”, atunci pune pe Columbus în frunte.

Dacă aducând pe om în armonie cu lumea din jurul său și făcându-l capabil să înțeleagă legile spațiului infinit, crezi că aceasta e lucru mare, atunci pune în primul loc pe Newton care a descoperit legea gravitației.

Dacă este adevărat că cel mai principal lucru pentru om este să se înțeleagă pe el însuși, și progresul lumii animale, căreia îi aparține, pune atunci pe Darwin în frunte.

Dacă frumusețea formei și a colorării este cel mai important lucru în lume, dă atunci primul loc lui Michael Angelo, pentru că el este regele

frumuseții și al grandiosului în pictură, sculptură și arhitectură.

Recitește apoi numirile de mai sus și gândește ce însemnează ele pentru progresul, pentru cultura, pentru înălțarea omului”.

— **Greva șoferilor din Paris.** Mai zilele trecute am fost dat știrea despre greva șoferilor dela antreprizele de taximetre în scopul îmbunătățirii lefurilor. Greviștii și patronii nici până acum n'au putut ajunge la vre-un rezultat. În mai multe garage unde s'a declarat greva au fost așezate bombe cari explodând au distrus vehiculele adăpostite în ele. Un polițist și directorul laboratorului municipal voind să îndepărteze o mașină infernală dintr'un garaj aceasta a explodat în momentul când au atins-o și i-a rănit ușor. Noaptea următoare au avut loc explozii în 12 garage. Au mai fost descoperite o mulțime de mașini infernale cari au explodaseră încă. Ancheta deschisă încă n'a putut descoperi felul cum s'a operat așezarea lor în garage.

— **Procesul călugăriței Candide.** În primăvara aceasta e anul de când poliția din Paris a arestat pe călugărița Candide asupra căreia se dovediseră o mulțime de deliecte în contradicție cu codul penal. Pomenita călugăriță era prezidenta unei societăți a tuberculoșilor și delapidase sume însemnate de bani, adunați din colectele deschise pentru îngrijirea acestora. Inculpata fiind condamnată la 18 luni temniță ordinară, 1000 de lei pedeapsă și restituirea mai multor sume delapidate a înaintat o cerere pentru a i-se anula pedeapsa. Poliția i a acordat în ședința de alaltăieri această cerere de amânare.

— **Manifestații în Dalmația.** Valurile resentimentului trezit de tendințele imperialismului soviet al ungarilor au început să agite întreaga opinie publică din sudul Ungariei și provinciile anexate. Agitația a trecut acum și în Dalmația a cărei capitală a fost alaltăieri martora unei adunări populare în scop de a protesta contra situației politice din Croația și apucăturilor perfide cu cari unguri nădăjduiesc să peseniască aderenți pentru ideea de stat, în detrimentul celorlalte naționalități din țară. Dela adunare lumea a ieșit în grupuri manifestând pe stradă și în cursul acestei retrageri pe străzile Raguzei a fost ars un steag ungar. Poliția care a intervenit pentru a împărăștia pe manifestați a arestat pe doi oameni. Mulțimea însă s'a repezit asupra polițiștilor și a eliberat pe cei deținuți. În decursul învălmășelii cu polițiștii, doi oameni au fost grav răniți.

— **Cinematograful Apollo.** Pentru trei zile cinematograful Apollo din localitate va avea pe afiș una dintre cele mai reușite filmuri ale fototehnicii, reprezentând o dramă în genul romanțelor lui Balzac: „Dragoste și cinste”. Subiectul care ne aduce aminte de Maș Goroit se petrece într'o garnizoană militară unde e transferat locotenentul Rittman. La seara de emoștină dată în onoarea lui de comandantul garnizoanei, spre marea lui surprindere, recunoaște în nevasta comandantului pe dragostea lui din copilărie. Patima stinsă învie iară și locotenentul trăiește câteva zile fericite în preajma adoratei sale. Fatalitatea însă îi pânzește și în elipa unei crize financiare când nevasta comandantului îi cere o sumă de bani pentru aranjarea unor socoteli pe cari nu le știa bărbatul său, Rittman își frustrează un camarad, delapidând 6000 de lei.

E pe deplin conștin de urmările faptei sale și știe foarte bine că salvarea femeii iubite îl va costa gradul de ofițer și poate chiar viața. Pedeapsa nu întârzie și Rittman ajunge în temniță unde se omoară, după ce toate încercările nevastei comandantului de a-l scăpa sunt zadarnice.

— **Greve mari în Anglia.** O grevă uriașă se pregătește în Anglia. Lucrătorii dela minele de cărbuni din toată țara, nemulțumiți de actualele condițiuni de muncă, revendică o situație nouă și, pentru a o câștiga, au hotărât încetarea lucrului.

Dacă greva se realizează, vor suferi de pe urma ei 1 milion de mineri, 850.000 de lucrători din industria textilă, 300.000 din industria cuprului și fierului, 240.000 dela boiangerii și spălătorii, 105.000 femei, 71.000 sobari, 460.000 de pantofari.

După „Times”, lucrătorii dela minele de cărbuni dispun de 2.167.000 de livre sterlinge, cu cari pot prelungi greva 4 săptămâni, ceea ce ar fi o catastrofă pentru Anglia. De pe acum au început să se scumpească toate și mai cu seamă cărbunii.

— **Un tablou vândut cu o jumătate de milion.** Zilele trecute s'a vândut, în Berlin, la licitație celebra colecție de artă Deder din Hamburg.

A produs mare senzație licitațiunea unui tablou de Mantegna „Maria cu copilul”, care era oferit cu prețul de 30.000 mărci.

Tabloul a ajuns la licitație până la suma de 590.000 mărci.

Cumpărătorul e un anume Kleinberger din Paris.

Muzeul din Berlin a cumpărat pentru 55.000 mărci un mic altar din anul 1390.

— **Mulțămită publică.** La concertul dat de corul bisericii gr.-or. române din Jena, la 5/18 Februarie a. e., au binevoit a suprasolvi următorii domni: Mihail Barua, arondaș, 12 cor. Dimitrie Lupca, paroh, 5.24 cor. Rusu Flurilă, dia Sălbăgel, 4 cor. Bilecz Bela, dia Lugos, 3 cor. Lanor Borlovan, dia Lugojel, 3 cor. Alex. Murășan, dia Gavoșdia 2 cor. Valeriu Nemoian, preot, Cârpa. Hevăr Sándor, Nagy István, Palkovics József, Anghel Maxim, Bohrer I. Dill, Ioan și Teum Petru, câte 1 cor. De tot 37.24 coroane. La casă au încurs 79.96 cor. Laolaltă 117.20. Speciele au fost 77.20 cor. Rămâne venit curat 40 cor., care sumă s'a depus la bancă, ca bază la fondul pentru procurarea unui steag pe seama corului.

Subscrierul în numele coriștilor aduc și pe călea aceasta sincerile noastre mulțămite Domnilor de mai sus, cari au binevoit a suprasolvi.

Jena, (Caras-Severin), la 8/21 Febr. 1912. Dimitrie Lupca, paroh și preș. corului.

— **Cum se câștigă bani fără muncă.** Ziarului „Seara” i-se scrie din Galați: Câțiva tineri din localitate au descoperit acum de curând un mijloc foarte eficace de a câștiga bani fără multă muncă.

Constituiți într'o societate secretă, tinerii aceștia își asumau diferite atribuții și anume:

Parte dintre dâșii urmăreau foarte de aproape toate casele de rendez-vous, pentru a afla cine sunt doamnele sau domnișoarele, în doosebi acele din societatea bună, care se introduceau în aceste case.

Altă parte urmărea zilnic la poștă, la ghișeul scrisorilor poste restante, toate d-nele sau d-șoarele care ridicau scrisori de asemenea natură.

Spre norocul lor, s'a întâmplat că atât la casele de întâlnire, cât și la ghișeul scrisorilor poste restante, veneau multe doamne și domnișoare din societatea locală.

După câțva timp unul dintre dâșii începea acțiunea de șantaj.

Dâșul seria d-nelor și d-șoarelor, amenințându-le că dacă până la un anume termen nu vor trimite o sumă anumită de bani, le va denunța fraților sau părinților lor, după cum erau, sau nu, măritate.

Parte dintre d-nele și d-șoarele care nu vroiau să fie expuse unui scandal, trimiteau cât de degrabă sumele cerute.

Parte, însă, pentru care, fie soțul, fie părinții constituiau un mijloc de temere, refuzau să răspundă scrisorilor amenințătoare.

Zilele acestea, unul dintre membrii acestei societăți ingenioase, a căzut înec urșă, și astfel toate operațiunile au fost demascate.

Fiind încumștiințat de un prieten al său, că o d-ră din societatea bună locală, ar fi trimis prin mandat poștal suma de 500 lei unui tânăr din

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufagerie
locuște, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoraie

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

localitate stabilit în alt oraș din țară, un membru al societății a trimis o scrisoare amenințătoare d-șoarei, cerându-i suma de 50 lei.

Cum, probabil, acesta fusese indus în eroare, deoarece d-ra nu trimisese acei bani, ea s'a plâns autorităților, cari au întins o cursă inteligentă șantajistului.

Ei au trimis pe numele arătat, suma de 50 lei, iar când tânărul s'a prezentat să încaseze mandatul a fost descoperit și arestat imediat.

O anchetă foarte minuțioasă și discretă în același timp, s'a început, spre a se da de urma tuturor acestor tineri membri ai societății de șantaj.

Printre dâșii se găsesse și câțiva tineri de bună condiție socială din oraș, lucru care face ca ancheta să continue cu multă scrupulozitate.

Afacerea se ține până acum în cel mai strict secret, intra cât sunt implicate și familii din înalta societate, asupra cărora s'ar întinde — un adevărat scandal public, dacă lucrurile vor fi date în vileag.

Din cauza aceasta autoritățile sunt foarte prudente.

Totuși faptul s'a aflat în oraș, și — de sigur că a dat naștere la vii comentarii.

— Ziarul „Tribuna” se află de vânzare în București la Librăria „Neamul Românesc” Calea Victoriei No 107.

x Numai sămânțe de a lui Mauthner târguiesc economii și grădinarii, cari să știu cugeta bine asupra lucrului; și atunci dacă altfel de sămânțe ar fi mai ieftine, pentru că știm din experiență, că acele nu corespund și numai pagaba lor o să fie la urmă.

ECONOMIE.

Bilanțul „Albinei”.

Arad, 23 Februarie.

Banca „Albina” din Sibiu ne face o surpriză neașteptată cu bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1911. Deși suntem obișnuiți an de an să vedem pe urma activității acestui fruntaș institut de bani din întreaga țară, progrese continue și de o însemnată deosebită, totuși avântul ce l-a luat „Albina” în ultimul an ne surprinde în mod deosebit.

Trebuie să fim mândri de succesele realizate pe terenul financiar economic, când ni-se prezintă din partea unei bănci românești un bilanț cu active, cari trec peste considerabila sumă de 50 milioane. Și nu putem aduce în deajuns cuvinte de laudă conducerii înțelepte a acestei bănci, că cu toate greutățile și crizele ivite anul trecut pe piața de bani. — „Albina” poate să ne prezinte un bilanț atât de impozant și bine echilibrat, cum este bilanțul ei din anul expirat.

Intre active remarcăm considerabila sumă de peste 24 milioane la Escont, aproape 12 milioane la împrumuturile ipotecare, apoi 7 și jum. milioane Credite de Co. curent; Efecte publice și acțiuni în valoare de peste 4.2 milioane, iar interesele restante și debitori se cifrează cu neînsemnata sumă de 13.963.35 cor.

Rezervele proprii fac peste 1.350.000. cor., iar la depuneri a ajuns un record, pe care puține institute din toată Ungaria l-au putut ajunge, anume aici vedem respectabila sumă de aproape 25 milioane cor.

Scrisuri fonciare are plasate 9 și jum. milioane; ca fond de pensii al funcționarilor aflăm însemnata sumă de cor. 758.250.90 (care dispune de efecte proprii 251.215. cor., separat de celelalte efecte remarcate deja, ale institutului) cu care este asigurată pensiunea funcționarilor dela institut. La interesele anticipative pe 1912, aflăm suma de 315.255.52 cor., o sumă mică în raport cu diferitele ramuri de operațiune ale băncii, dar, care ne dă dovada, că „Albina” lucrează cu un etalon foarte redus.

Și după ce am arătat într-o privire repede, pozițiile cele mai remarcabile din bilanț nu putem să nu remarcăm suma însemnată de 2.407.630.45 cor. cât face venitul brut al anului 1911, din care profitul net se cifrează cu suma de 500.646.81 coroane.

După schițarea fugitivă făcută aici, își

poate oricine forma o iconă despre starea înfloritoare a băncii „Albina”, a cărei conducători chibzuiți i-au dat o organizație puternică și harnică, care ne oferă garanție îndestulătoare, că de aci înainte pașii de progres ai „Albinei” vor fi mai rezeși și mai siguri, în urma forței ce o reprezintă ea azi. Greutățile concurenței le va învinge mai ușor acum și „Albina” se va impune tot mai mult pe piața de bani, făcând numai bucurie și fală neamului nostru. În lupta noastră economică „Albina” formează azi o formidabilă cetățuie, cătră care oricând putem privi cu încredere. Și ne pare foarte fericită ideea Direcțiunii de a urca capitalul de acții la dublul de azi. Noi ne îndeplinim numai o plăcută datorie românească când venim și invităm și noi pe această cale publicul românesc de pretutindenea, să grăbească cu semnarea de acții și prin aceasta să ajute, în munca sa un institut atât de bine consolidat cum este banca „Albina”.

Pe lângă faptul că acțiunile „Albinei” oferă rentabilitate sigură, atât acționarilor cât și neacționarilor, li-se ofer favoruri excepționale la subscrierea acțiilor așa că suntem siguri de reușita splendidă a proiectatei emisiuni nouă de acții.

BIBLIOGRAFII.

Cărți mai nouă apărute:

Tit Liviu. Legende eroice a 30 fil. + 5 fil. porto.

Edgar Poe. Povestiri extraordinare. Trad. de N. Dașcovici a 30 fil. + 5 fil. porto.

M. Lungianu. La Cruce. Icoane dela țară a 30 fil. + 5 fil. porto.

S. Mehedinți. Cătră „Peștii” partidului liberal a 20 bani + 3 bani porto.

Dr. Iustin Cl. Iuga. Doine și cântece populare românești. Voce și pian partea II a 2.50 + 5 fil. porto, rec. 30 fil. Se află de vânzare la Librăria Tribuna, Arad.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografie, Nichin și cons.

Leon Tolstoi.

223

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Ei bine, dragul meu, cred că știi și d-ta că Spencanski și Magnitzki au fost trimiși unde meritau... Tot acolo a fost trimis Kliucareff, directorul poștelor și mulți alții cari sub pretext de a ridica un templu lui Solomon voiau să dărîme templul patriei lor. Înțelegi dar, că nu l-aș fi deportat pe directorul poștelor dacă n'ar fi fost un om primejdios. Ori, află acum că i-ai trimis echipajul d-tale și că te-ai însărcinat să-i păstrezi documentele. Te iubesc și nu ți doresc cel mai mic rău. Și cum ești încă odată mai tânăr decât mine, te sfătuesc frătește să rupi toate relațiunile cu acești oameni, și să pleci de aci cât vei putea mai curînd.

— Dar de ce e acuzat directorul poștelor? întrebă Pierre.

— Asta e treaba mea și nu a d-tale, strigă Rostopșin.

— Dacă e învinuit de a fi răspândit proclamațiile lui Napoleon, faptul nu e dovedit, zise Pierre fără să-l privească pe Rostopșin. Dar Vereșciaghin n'a măturat încă nimic?

— Mă așteptam la așa ceva, strigă Rostopșin mai tare și chipul i-se întunecă. Vereșciaghin este un trădător și și va căpăta răsplata. Nu te-am chemat aci să discut cu d-ta despre afacerile mele, ci pentru a ți da

un sfat, și dacă vrei, o porneacă: Te rog să încetezi orice relațiune cu acești oameni și să pleci de aci. Mă însărcinez eu să-i pun pe ceilalți la locul lor.

Apoi, răsghindindu-se, el adăugă luînd cu prietenie mîna lui Pierre:

— Suntem în ajunul unei catastrofe naționale, și n'am vreme să fim amabil cu toată lumea. Adesea mi-se învîrtesc creierii în loc... Așa dar, scumpul meu, ce ai de gând să faci?

— Nimic, răspuse Pierre fără a-și ridica ochii și păstrînd un aer gînditor.

Rostopșin încrunță din sprincene:

— Te sfătuesc prietenește: pleacă de aci. Și acum, salutare. Adio, scumpul meu.

— A! uitasem! strigă el pe când Pierre trecea pragul. Adevărat e că contesa a căzut în ghiarele iezuiților?

Pierre nu răspuse nimic, ci eși din odaie posomorît și mai supărat ca ori cînd.

Cînd se întoarse acasă, se lăsa seara. El fu nevoit să primească pe mai mulți inși: secretarul comitetului, colonelul batalionului său, și trebuî să stea de vorbă cu ei. Dar cum afacerile acestea nu îl interesau de fel în momentul acela, el îi expediă în grabă, pîndu a fi mai curînd singur.

El deschise scrisoarea nevestei-si și o citi. Ea îi învîlmăși și mai tare ideile. El se apropiă de patul său, pe care se trînti fără să se desbrace, și adormi numai decît.

A doua zi cînd se deșteptă, nu și putu veni în fire. Cînd i-se spuse că printre persoanele cari așteptau să fie primite, se afla și francezul care adusese scrisoarea contesei, el se tulbură și fu cuprins de acea nedumerire care îl copleșea de multe ori. I-se păru dintr'odată că toate erau sfîrșite, învîlmășite, că nu mai există

nici dreptate, nici nedreptate și nici viitor, că situația lui era fără leac.

Valetul său intră pentru a doua oară spunându-i că francezul care adusese scrisoarea contesei dorea să-i vorbească o clipă măcar. Apoi mai era și un trimis al văduvei lui Basdeeff, fostul său „binefăcător” pentru a-l ruga să primească în casa sa cărțile din biblioteca franc-masonă, căci dna Basdeeff părăsise Moscova.

— A! da, roagă să aștepte... Ba nu, nu... mergi și spune-i că vin numai decît.

Dar cum plecă feciorul, Pierre își luă pălăria de pe masă și ieși pe o altă ușă. El străbătu coridorul, apoi frecîndu-și fruntea cu ambele mîni, ajunse la scara de serviciu pe care o scoboară și ieși în curte. Nimeni nu îl văzuse. Indată ce fu pe stradă, el chemă un birjar și îi dete adresa văduvei Basdeeff. Apoi se urcă în trăsură și plecă.

Pe drum intră în vorbă cu birjarul care-i povestea cum că poporul se aduna la Kremlin unde se împărțeau arme; apoi mulțimea avea de gând s'o pornească la Tri-Cori unde va avea loc o bătălie crîncenă.

În casa lui Basdeeff, Pierre îl găsi pe Gherasim, moșneagul galben și spân pe care îl văzuse acum cinci ani, cu prilejul celei dintâi vizite pe care o făcuse franc-masonului.

Bătrînul îl introduse pe Pierre în biblioteca întunecoasă unde Bezukhow intrase întotdeauna cu un simțămînt de pietate.

Gherasim deschise un geam și eși din încăperea pe vîrfurile ghetelor.

(Va urma)

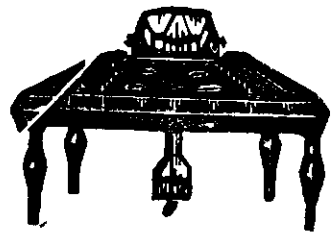
REISZ MIKSA FABRICA DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă »Apollo«.)

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe note. — Gramofone cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

klr. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Agenți

cari posedă limba română, maghiară și germană, cu plată fixă și provizie mare — se caută. Oferte sub »Câștig mare« sunt a se trimite la administrația ziarului nostru.

Post sigur și stabil

poate afla un tânăr comerciant, care posedă limba română, maghiară și germană. Oferte sub »Viitor sigur« sunt a se trimite la administrația ziarului nostru.

Prima calitate.

Mașini de cusut »Singer« calitate bună, pentru femei cu 30 fl. (karikahajós) tot pentru femei 42 fl., central bobin 47 fl., cu 5 cutii din oricare soiuri 55 fl., cu luntre scufundătoare (sülyes-tő karikahajós) — central bobin fără sunet, artistic lucrate, un adevărat decor pentru casă cu

65 fl., precum și biciclete cu 52 floreni, pe lângă garanție de 5 ani — Iferază:

KRAUSZ HENRIK,

Budapest, IV., Veres Pálné-u. 40.

Resnăzătorilor le dau rabat. — Catalog la cerere trimis gratis și franco.

In atenția pomicultorilor!

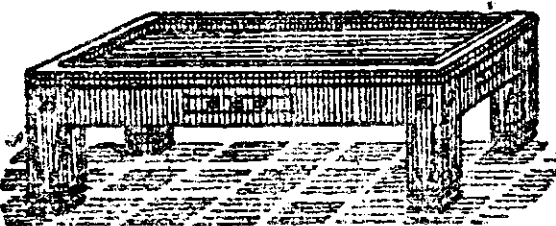
Ofer altui de pruni bosniace ca »Balkanska Carica« (Regina balcanului) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei). — Altoiul de 2-3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca desert, pentru uscat, la fabricarea juicei și a slivoviciului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regiolară din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdic,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

H. PALLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardelenă de biliard și timplărie în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.

La cerere trimite instalatorul de biliard și în provincie. — Ține mare asortiment de biliard noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și trg de schimb.

De neîntrecut!

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățirea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perni.

LUCZA JÓZSEF

Seghedina—Szeged, Laudon-utca 9. sz.
(Colțul pieței Valeria.)

Având sistem propriu de-a curăți chimic și a colora, sunt neîntrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, dantele, stoffe de mobile și covoare. Pierdelele le spăl cu mare grijă. Pentru doliu colorez haine în negru. Comandele le execut îndată cu mare acuratețe. Baltoane de piele le colorez în culori închise.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adevărat ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenței funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

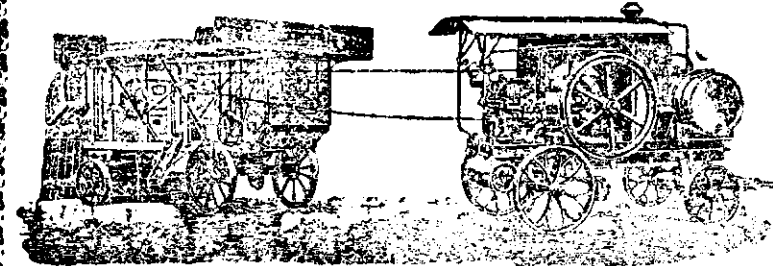
Farmacia „Magyar Király“
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Fabrica de mașini și turnătorie de metale **Fürst Antal,** Timișoara-Fabrică

Ștrul stâng al Begel nr. 11. — (în casa proprie).

Primește spre lucrare: diferite piese pentru mașini de abur, în orice mărime. Garnituri complete pentru mori și fabrici de spirt. Cilindree se găuresc la fața locului fără desaranjament.

Ori-ce reparație la cazan ori mașini o face în execuție solidă, cu preț foarte ieftin.

Fabrică: Cazane nouă pentru aburi și dulpuri p. locomobile.

Ciselește și curăță cilindree pentru mori.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensilii culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

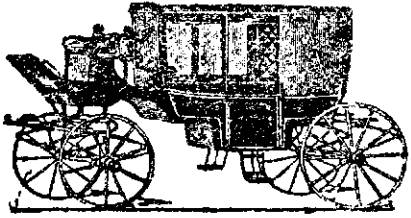
JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

Heinrich Rastler

fabricant de trăsuri,
Sibiu, Strada Rosenanger 18.

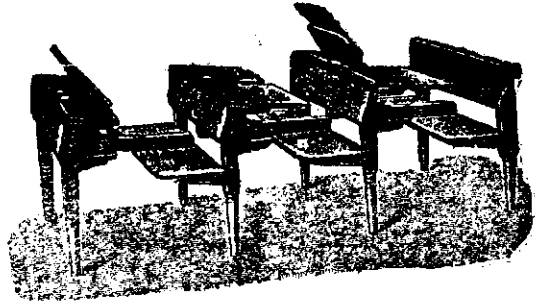
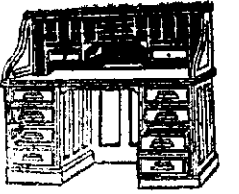
Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne trăsuri, precum și tottellel de căruțe.

Primesc ori-ce lucrare de reparare și transformare, vâpsire și pregătire de șele în preț foarte ieftin.

Feivel Lipót utódai

Budapest, IX. Ipar-u. 4.

Fabrică de bănci pentru școală, aranjamente pentru birouri, accesorii de gimnastică etc.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

Primul și cel mai mare depozit de pian

W. P. Richter,

Brașov—Brassó, Fekete-utca 29.

Liferează: pian, harmonici și pianine, fabricație Bösendorf, Schreihoffer și Förster.

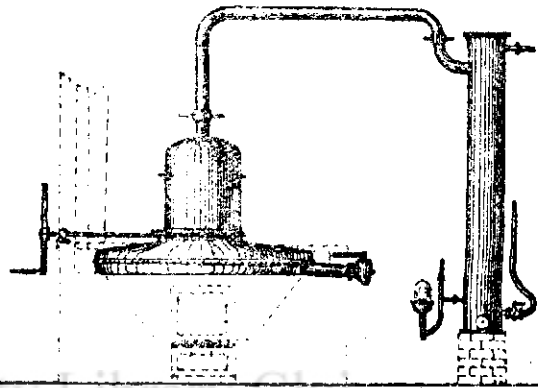
Imprumută pian în condiții favorabile.

Arányi Adolf, fabrică de obiecte de aramă

Ujpest, Lőrincz-u. 7. (în casa proprie.)

Fabrică și liferează, în cea mai excelentă execuție: CAZANE de fier

rachie, precum și garnituri complete pentru fabrici chimice, fabrici de bere, alcool și rachie, mai deosebite vane de scaldat, — sobe pentru camere de baie, cazane și căldări cu vatră și în fine țevi de aramă roșie cu prețurile cele mai ieftine. Catalog trimis gratuit.

Cum să ne apărăm contra durerilor de stomac ? !

Contra durerilor de stomac, foarte lăpșite în timpul mai nou între omnitre, trebuie să ne apărăm dela început, folosind spre acest scop

Nectarul Dr. Engel

căci, un stomac sănătos și o bună mistuire, formează fundamentele unui corp sănătos. Cine dar vorește să-și mențină sănătatea până la adânci bătrânețe, se întrebuințează

Nectarul Dr. Engel

renumit în urma succeselor de până acum !

Acest nectar compus din diferite sucuri aromatice și vin, exercită în urma compoziției sale o influență binefăcătoare asupra mistuirii, e asemenea unui licheur de stomac, ori vin de stomac și nu are absolut nici o urmă stricăcioasă. Sănătoși și bolnavi pot așadar lua Nectar fără a-și strica sănătatea. Nectarul ajută cu o întrebuințare rațională la mistuire și la formarea sucurilor

Astfel se impune tuturor, ce vorește să aibă stomac sănătos, întrebuințarea

Nectarului Dr. Engel

„Nectarul” este un excelent mijloc întâmpinarea catarului, sgrclurilor durerilor de stomac, a mistuirii anevoioase, și a greșel. Se mai întrebuințează contra contipației, a colicel și a palpitației de inimă. Aduce somn și apetit, fiind bun contra insomniei, indispoziției durerilor de cap și acceselor nervoase. Folosit în cercuri mai largi s'a constatat că aduce veselie și poftă de viață.

NECTARUL se poate cumpăra în sticle de 3 și 4 coroane în farmaciile din Arad, Ujarad Glogovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, H degtur, Vinga, Székesut, Pécska, Tornyá, Világos, Egres, Nádas, Berzova Orczitalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogar s. Szerb-Sz. Péter, Perjamos, Szemlaá Szárafalva Nagylak, Palota, Alberti, Mezőhegyes, Batonya, Marczib, Dombegyháza, Kurtics, Uj-Szent-Anna, Pankota, Silingyia, Taucz, Szlatinaa, Baja, Kaprucza, Bresztovác, Rékás, Oyarmata, Bruckenau, Zsadány, Szent-András, Kis-becskere, Mehala, Temesvár.

Păzitivă de Imitații!

Cerești expres „Nectar Dr. Engel”.

Nectarul meu nu e ceva miraculos. Are următoarea compoziție: Samos 300.0, Esența de vin 150.0, Sirop de micură 100.0, Vin roșu 100.0, Sirop de cireșe 100.0, Sirop de fragi 20.0, Aromă de Veremit 30.0, Anis etc. . . și 10.0. Aceste se mestecă.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VİRSET

strada
Kudritzker No. 44-46

Cea mai renumită
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Vermeș).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
dorne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate.

Mare depozit de pian
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut —

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite franco.

Fischer Testvérekfabrică de rolete, îngrădituri, site, rolete
de oțel și matrațe.

Arad, József főherceg-ut Nrul 18.

Fabrica: Kossuth-utca 45.

Recomandă în atenția on. public tot-
felul de lucruri de brânse, cari se află
în magazinul firmei, cu *prețuri ieftine*.

Ingrădituri dela 30 fil. în sus metru

Catalog la dorință gratuit.

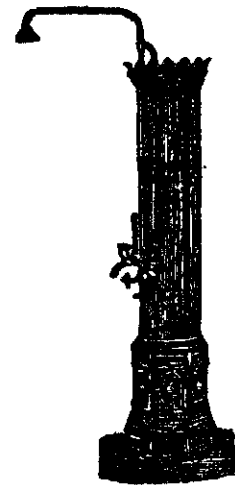
Telefon 557.

Engelthaller Béla,

Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

In atelierul său se află totdeauna cămine
pentru camera de baie, conform încălzirii
cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii
în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimis gratis și franco.

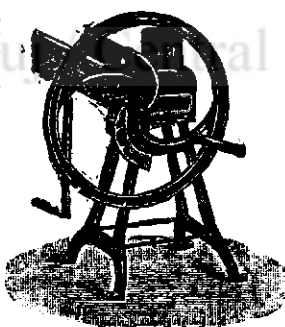
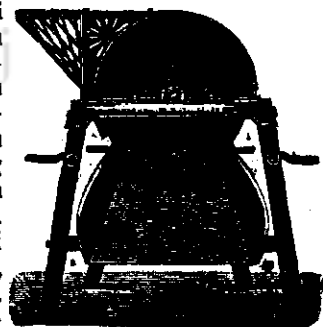
In grădina de iarnă a
„Hotelului Central”condusă în spirit modern; — Onoratului
Public i-se servesc mâncări și beuturi, de
cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pre-
tenții. — După teatru se capătă cină caldă.Pentru cununii și bancheturi
stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang.

In cafenea se poate lua asemenea
după reprezentațiile teatrale — cină.Cu distinsă stimă: **Augustin Csermák,**
hotelier.**Hegyi János,**

măestru lăcătuș de lucruri pentru zidiri și de artă.

Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

(Casa proprie) **Aiud—Nagyenyed,** Strada Tövisi-ut.Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică
și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea
de mașini agricole și industriale. La acele ma-
șini cari nu se pot executa în atelierul meu, am
luat reprezentanța și depozitul, mai multor fa-
drici, despre a căror fabricații m'am convins în
decursul anilor, că sunt neexceptionabile. Rog
să se adreseze în ori-ce afacere referitoare la brânza
aceasta, — la mine, servind ori și cui cu lămuriri.
Țin în depozit și mașini de cusut, cele mai
bune fabricații, precum și cumpene, cântare,
decimale. — Prețuri ieftine. — Catalog gratuit.
Se dau cu garanție și condițiuni de plată și în rate.**„VICTORIA”**

institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »VICTORIA« prin aceasta se invită conform §-ului 17 din statute la

a XXIV-a adunare generală ordinarăcare se va ținea în Arad la **3 Martie** st. n. 1912 la 10 ore înainte de amiază, în localitățile institutului (Calea Archiducelui Iosif nr. 2)**OBIECTE:**

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra împărțirii venitului curat.
3. Alegerea alor doi membri în direcțiune și doi membri în comitetul de supraveghiere.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în senzul §-ului 22 din statute sunt rugați a-și anunța la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 19 Februarie 1912.

Direcțiunea institutului.

„VICTORIA” institut de credit și economii soc. pe acții în Arad.

Activa			CONTUL BILANȚ PE 1911.			Pasiva		
Cassa în număr	293083'15				Capital societar: 12500 acții à 200 Cor.	2500000	—	
Bon în Giro la banca austro-ung.	255038'55	548121	70		Fond general de rezervă	1000000'—		
Capitale elocare la alte bănci		262913	93		Fond special de rezervă	776000'—		
Cambii		18438141	36		Fond de penzie	193100'—	1969100	—
Imprumuturi hipotecare		3055436			Depuneri spre fructificare		13702932	22
Imprumuturi de cont-curent cu acoperire hipotecară și de efecte		1232293	56		Depozit de cassă		88254	88
Avansuri pe efecte		59340			Cambii reescontate		5954833	90
Efecte proprii:					Dare de interese nesolvită		36196	11
500.000 cor. nom. oblig. comunale cu 4% Pesti Hazai Első Tak.-pénzt.-egyes. à 90 C	450000'—				Dividendă neridicată		1912	—
100.000 cor. nom. scris. funciare cu 4 1/2% Egyes. bpesti föv. takarékpénztár à 96 C	96000'—				Interese acționarilor emis. IV. 1911		44830	22
24.500 cor. nom. oblig. cu 4 1/2% »Hazai Bank részv.-társaság« Budapest à 96 C	23520'—				Diverse conturi creditoare		41736	13
20 acții »Banca Austro-Ungară« à 1600 C	32000'—				Interese tranzitoare anticipate		261333	17
100 acții »Ústredni Banka ceskych spori- telen« Praga à 400 C	40000'—				Profit transpus din anul 1910	21785'32		
50 acții »Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankja« à 1000 C	50000'—				Profit net	260293'82	282079	14
60 acții »Hungaria« aradi pamutárugyár à 500 C	30000'—							
Acții dela diverse bănci și întreprinderi	143720'—	865240	—					
Casele institutului și alte realități		380395	40					
Diverse conturi debitoare		33484	89					
Mobilier descris								
Interese tranzitoare restante		7840	93					
		24883207	77				24883207	77

Debit			CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.			Credit		
Interese pentru depuneri	625536	98			Venitul transpus din anul trecut	21785	32	
Interese de reescont	215332	96			Interese:			
Spese:					dela cambii	1056518'13		
Salare	80484	41			„ imprumuturi hipotecare	211909'29		
Bani de cvartir	15967	69			„ imprum. de cont-curent	34646'55		
Imprimare, diverse plăți, spese de birou	52050	26			„ avansuri pe efecte	4009'82		
Porto	8651	65			„ capitale elocate la alte bănci	11854'94		
Chirie	5550	—			dela efectele proprii	35940'18	1354878	91
Marce de prezență	3600	—			Chirii și alte arinzi		17560	44
Contribuție	62729'89				Proviziuni și alte venite		32567	76
10% dare la depuneri	62553'71	125283	60					
Amortizarea mobilierului		12255	74					
Profit transpus din 1910	21785'32							
Profit net	260293'82	282079	14					
		1426792	43				1426792	43

Arad, 31 Decembrie 1911.

Dr. Nicolae Oncu m. p.
director executiv.Sava Raicu m. p.
vice-director.Ioan Moldovan m. p.
contabil.**DIRECȚIUNEA:**Mihaiu Veliciu m. p.
președinte.Roman R. Ciorogariu m. p.
vice-președinte.

Dr. Nicolae Cioclan m. p.

Petru Truția, m. p.

Traian Vățianu m. p.

Dr. Aurel Demian m. p.

Axente Secula m. p.

Onorată adunare generală!

Corăspunzător legii comerciale și statutelor institutului, în decursul anului de gestiune 1911 în ședințele noastre am scontrat toate ramurile de operațiune ale institutului »VICTORIA« atât la centrală cât și la filiale, și pretutindeni am aflat ordine și punctualitate exemplară.

Am confrontat »bilanțul« »contul profit și pierdere« și inventarele cu registrele principale și auxiliare și le-am aflat în ordine și într-o toată exacte.

Pe baza acestora propunerea direcțiunii privitoare la împărțirea venitului curat din acest an de Cor. 282.079'14 împreună cu celelalte propuneri le primim și noi și le recomandăm spre primire și Onoratei adunări generale.

Rugăm după acestea Onorata adunare generală să binevoiască a da absolutul atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1911.

Arad, la 21 Februarie 1912

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Sever Ispravnic m. p.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

Dr. Ioan Németh m. p.

Iosif Diamandi m. p.
revizor expert al »Solidarității«.